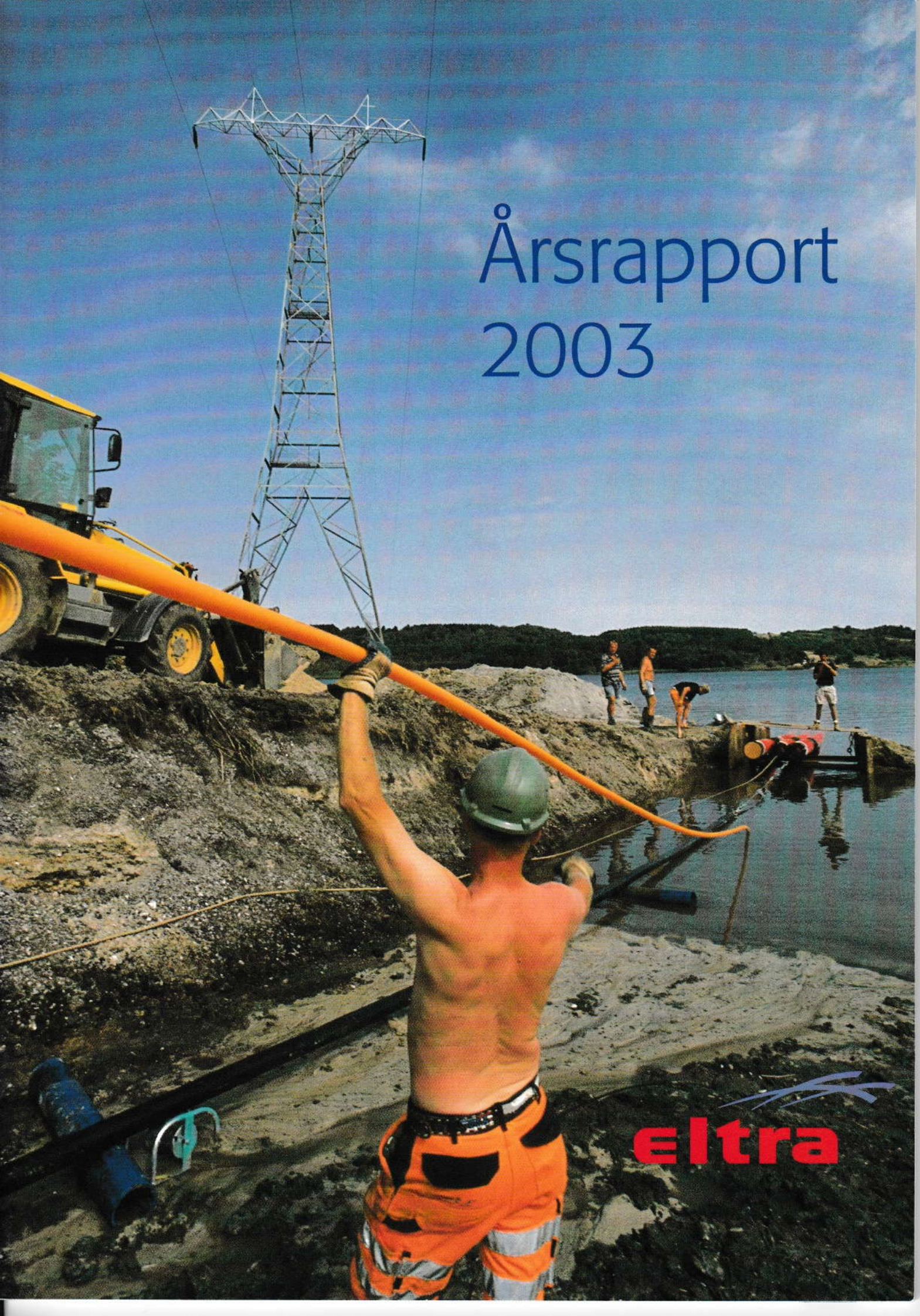
Årsrapport
2003
eltra

Eltra's organisation

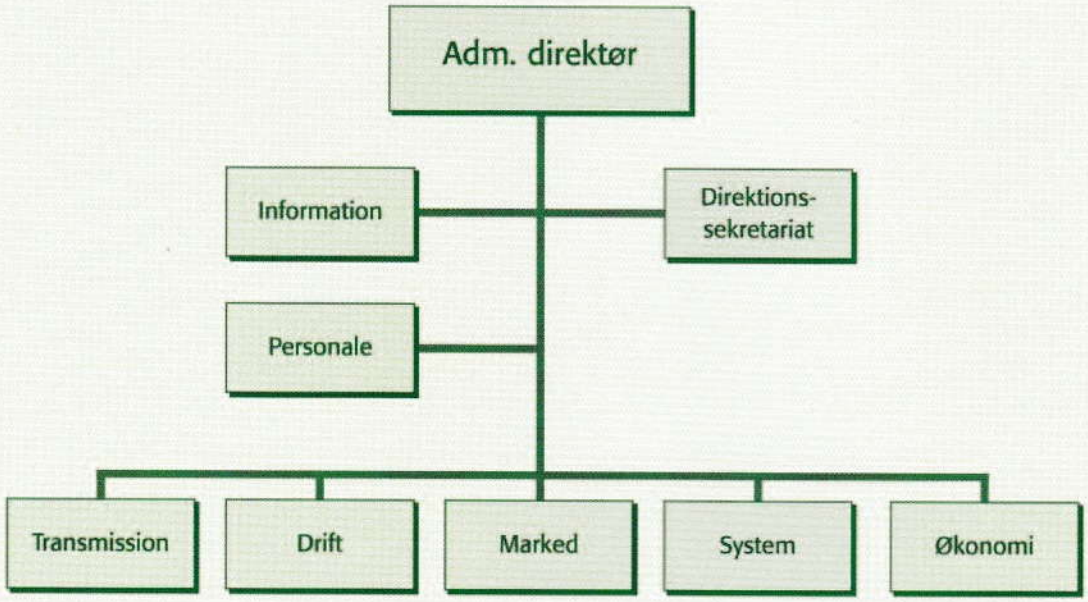

Ringen sluttes

Nordjyllandsledningen mellem Århus og Aalborg tages i brug i løbet af 2004. Den jyske 400 kV-ringforbindelse fra den tyske grænse til Aalborg bliver dermed sluttet og det vestdanske højspændingsnet væsentligt styrket.

Den første delstrækning fra Trige (Århus) til Ferslev (syd for Aalborg) blev taget i brug 5. marts 2004. Resten af strækningen (fra Ferslev over Limfjorden til Nordjyllandsværket) følger i september 2004.

Forud er gået 11 års politiske og tekniske forhandlinger/drøftelser. Et års detailprojektering og to års anlægsarbejde.

Projektet, som ud over den 144 km lange 400 kV-forbindelse også omfatter omlægning og saneringer af eksisterende 60 kV- og 150 kV-strækninger især gennem Rold Skov og i det sydlige Aalborg, kommer til at koste ca. 1.050 mio. kr.

I projektet indgår strækninger med 14,4 km kabler. De er anvendt ved krydsning af Gudenåen og Mariager Fjord samt gennem Indkildedalen i Aalborg. Der er i den forbindelse bygget seks kabelstationer: Ved Gudenåen (Tebbestrup og Hornbæk), Mariager Fjord (Katbjerg og Bramslev) og Indkildedalen (Skudshale og Gistrup). Kabelstationerne rummer bl.a. kabelendemuffer, spændingsafledere (til beskyttelse mod lynnedslag) og jordsluttere.

Kabelstationen i Hornbæk indeholder desuden en fastindkoblet induktiv reaktor på 100 Mvar til kompensering af den reaktive effekt, som opstår i kablerne.

Billedet på forsiden viser kabeltræk gennem rør på bunden af Mariager Fjord i august 2003 fra den sydlige bred nær Katbjerg. Kablet erstatter den eksisterende 150 kV-luftledning, som nu er fjernet.
De øvrige billeder er fra henholdsvis kabeltrækningen og fra rejsningen af den nye designmast på strækningen mellem Bramslev nord for Mariager Fjord og Haverslev vest for Rold Skov. Billedet på bagsiden viser de nye opstillede master. Billederne er taget af fotograf Jørgen Schytte, København.

Indholdsfortegnelse

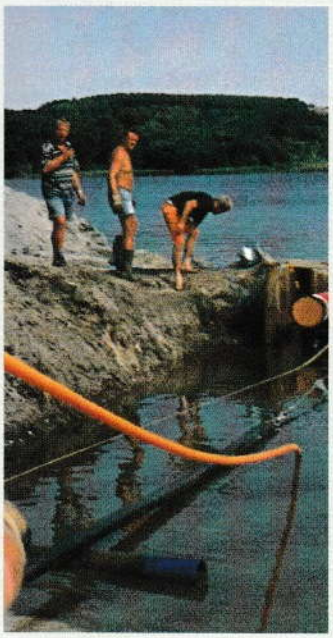

Selskabsoplysninger	4
Eltra's vision	5
Bestyrelsens beretning	6
Videnressourcer	10
Lovgivning	12
Samarbejdsorganer	14
Ledelsens beretning	15
Året, som gik	26
Økonomi: Transmission	28
Systemansvarets tarifregnskaber	30
Regnskabspåtegning	41
Anvendt regnskabspraksis	43
Resultatopgørelse	47
Aktiver	48
Passiver	49
Udvikling i egenkapital	50
Pengestrømsanalyse	50
Noter	51
Ejerandele i Eltra amba	61

Selskabsoplysninger

Ejerforhold

Selskabet ejes pr. 31. december 2003 af 44 jysk-fynske netselskaber. Ejerandelen beregnes som andelshavernes kapitalindskud samt en forholdsmæssig andel af selskabets øvrige formue, opgjort i henhold til andelshavernes forbrug i kWh.
Se ejerliste og ejeandele side 61.

Bestyrelse

Lektor Hans Schiøtt, Lystrup (formand)
Direktør Tage Thomsen, Holstebro (næstformand)
Konsulent Jens-Ove Simonsen, Jebjerg
Direktør Leo Mikkelsen, Hjørring
Direktør Peder Kolby Pedersen, Vejle
Elinstallatør Niels Rasmussen, Odense
Gårdejer Kresten Philipsen, Aabenraa
Hr. Martin Glerup, Aars
Fr. Helga Moos, MF, Nordborg

Direktion

Adm. direktør Georg Styrbro

Ledergruppe

Adm. direktør Georg Styrbro
Underdirektør Paul-Frederik Bach
Transmissionschef Carsten Jensen
Økonomichef Jørgen Munk Hansen
Driftschef Carl Hilger (indtil 31. oktober)
Driftschef Per Sørensen (fra 1. november)
Markedschef Peter Jørgensen
Informationschef Per Andersen
Personalechef Hanne Berg

Revision

KPMG, C. Jespersen, statsautoriserede revisorer

CVR-nr. 25 33 57 75

Repræsentantskabsmøde

Onsdag den 28. april 2004, kl. 09.30, Munkebjerg Hotel, Vejle

Dirigentens underskrift

Vejle, den 28. april 2004

6. driftsår
1. januar-31. december 2003

Eltra's vision

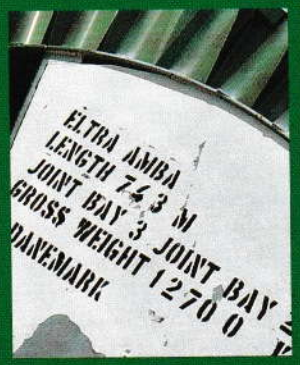

- Eltra sikrer elforsyningen og en velfungerende markedsplads
- Eltra indtager en central rolle blandt de systemansvarlige transmissionsselskaber i Nordeuropa
- Eltra er en effektiv, kvalitetsbevidst og innovativ entreprenør for dansk energipolitik
- Eltra er ikke-diskriminerende og uafhængig af kommercielle interesser
- Eltra har højt specialiserede medarbejdere

Eltra sikrer elforsyningen og en velfungerende markedsplads

Eltra har ansvaret for, at elektricitet leveres til alle forbrugere i det jysk-fynske område stabilt og sikkert. Eltra skal bidrage til, at det sker på en økonomisk, ressource- og miljømæssig forsvarlig måde til gavn for samfundet. Eltra vil i den forbindelse sikre, at systemdriften sker med tilstrækkelig hensyntagen til person-, anlægs- og driftsikkerhed samt markedsbetjening.

Eltra samarbejder med områdets transmissions- og netselskaber om at udbygge og vedligeholde transportsystemet i form af ledninger, kabler og stationer. Vi vil i den forbindelse inspirere til og satse på udvikling af nye teknologiske løsninger samt netsaneringer. Dette skal både sikre elmarkedets stabile funktion og producenternes mulighed for at drive deres anlæg økonomisk og miljømæssigt optimalt samt tilgodese hensyn til det visuelle miljø.

Eltra samarbejder med netselskaberne om at betjene virksomheder og personer, som producerer el og handler med el. Eltra sørger for, at den jysk-fynske markedsplads udvikles som en integreret del af det nordiske elmarked, hvor handel med el foregår effektivt og gennemsigtigt.

Eltra opretholder et nøje kendskab til status og planer for produktionsanlæg og elforbrug i eget område og i nabo-områderne. En systematisk planlægning skal gøre det muligt at fastholde elforsyningens forsyningssikkerhed og miljøegenskaber – også på længere sigt.

Eltra er en effektiv, kvalitetsbevidst og innovativ entreprenør for dansk energipolitik

Det er Eltra's ansvar at sørge for indpasning af den store mængde ureguleret, vanskeligt forudsigelig, miljøvenlige elproduktion, som er en vigtig del af den danske energipolitik. Det sker under hensyn til systemets drift- og forsyningssikkerhed. Eltra inspirerer og medvirker til, at der sker nødvendige forsknings- og udviklingsarbejder på VE-området.

Eltra indkredser og beskriver tekniske og markedsmæssige problemer, og vi indgår i et snævert samarbejde med myndighederne om en hensigtsmæssig gennemførelse af nye bestemmelser på elforsyningsområdet. Eltra medvirker til at løse samfundsmæssigt relevante udviklingsopgaver.

Eltra indtager en central rolle blandt de systemansvarlige transmissionsselskaber i Nordeuropa

Eltra engagerer sig i ligeværdigt samarbejde med systemansvarlige virksomheder i nabo-områderne med henblik på at spare ressourcer, sikre fælles kapacitetsreserver, styrke udvekslingsforbindelserne (infrastrukturen) og udvikle, effektivisere både det nordiske og det europæiske elmarked. Eltra samarbejder med Elkraft System om at skabe ensartede forhold for elforbrugere, anlægsejere og markedsaktører i hele landet.

Eltra's område er et vigtigt bindeled mellem det nordiske marked og det europæiske elmarked. Eltra føler et væsentligt medansvar for, at de to markedsområder spiller effektivt sammen.

Eltra er ikke-diskriminerende og uafhængig af kommercielle interesser

Eltra er en åben virksomhed, der lægger vægt på at informere markedets aktører, myndighederne og offentligheden i almindelighed om elforsyningens indretning og aktuelle forhold.

Det er Eltra's ambition, at omverdenen opfatter selskabet som kompetent, kreativt, fleksibelt, økonomisk, neutralt og troværdigt.

Eltra har højt specialiserede medarbejdere

Som en konsekvens af visionen er det nødvendigt for Eltra at råde over en medarbejderstab med høj specialisering inden for en bred vifte af fagområder. På udvalgte fagområder vil Eltra lægge vægt på at råde over ekspertise i global topklasse. Eltra vil systematisk udvikle sine medarbejderes ekspertise gennem efter- og videreuddannelse samt træning og ved samarbejde med relevante forsknings- og uddannelsesinstitutioner i ind- og udland.
En progressiv medarbejderpolitik skal give mulighed for individuel belønning af medarbejderne.

Vedtaget af bestyrelsen
19. december 2001

Bestyrelsens beretning

Et år med struktursnak

Under indtryk af den fortsatte markedsåbning og kommercialisering af en europæisk energiforsyning blev den hjemlige energiforsynings struktur taget op til grundig politiske overvejelser i 2003. Et væsentligt tema i disse overvejelser var ønsket om at udbygge den offentlige indsigt og kontrol med systemansvar og transmission inden for både el- og naturgassektoren.
Tidligt på året tegnede der sig et klart politisk flertal i Folketinget for at skabe rammer, der også i fremtiden kan sikre et systemansvarligt transmissionssystems uafhængighed af markedets aktører og kommercielle interesser.
Eltra tog bestik af de politiske signaler og forsøgte at skabe opbakning til at overføre Eltra's aktiviteter til et rent forbrugerejet og forbrugerstyret selskab med statslig repræsentation i selskabets bestyrelse.

9. maj-aftalen

Eltra's initiativ blev dog overhalet den 9. maj af en aftale mellem de fleste af Folketingets partier. Den politiske aftale gav regeringen mandat til at indlede drøftelser med energisektoren om at etablere et eller flere uafhængige energitransmissionsselskaber for el og naturgas.
Spørgsmålet blev behandlet på Eltra's ekstraordinære repræsentantskabsmøde den 18. juni.
Repræsentantskabet bemyndigede Eltra's bestyrelse til i samarbejde med Elkraft og ELFOR at indlede drøftelser med regeringen ud fra følgende retningslinjer:

- *Forhandlingerne omfatter elsektorens uløste problemer og forhandles samlet med ELFOR som hovedforhandler, idet Eltra deltager med viden og løsningsmodeller i forhold til systemansvar og transmission.*

- *Bestyrelsen sikrer under drøftelserne, at systemansvar og transmission er uafhængigt af kommercielle interesser og fortsat forankret i forbrugerejet og forbrugerindflydelsen.*

- *Resultatet af drøftelserne forelægges til godkendelse for Eltra's repræsentantskab.*

I Folketinget var det opfattelsen, at brikkerne til en aftale ville være på plads inden udgangen af juni. De egentlige forhandlinger mellem regeringen og branchen kom dog først i gang sidst på året. Meget tyder på, at der politisk sigtes på en pakkeløsning, som ud over strukturen for systemansvar og transmission blandt andet også rummer elforsyningens kapitalforhold, økonomien omkring nye havmølleparker, den fortsatte udvikling af vedvarende energi, CO_2-kvoter samt en generel styrkelse af F&U-indsatsen på energiområdet.
Regeringen lægger i forhandlingerne entydigt op til, at systemansvar og transmission for både el og naturgas skal placeres i et statsligt ejet selskab.

Beklagelig usikkerhed

Eltra er opmærksom på, at der skal ske forandringer, men det er uheldigt, hvis de endelige beslutninger om systemansvarets fremtidige ejerforhold og struktur fortsat trækker ud. Usikkerhed på så vitale områder kan gøre det svært at fastholde og tiltrække medarbejdere med de kvalifikationer, der er nødvendige for at sikre system- og forsyningssikkerhed i det turbulente vestdanske elsystem.

Eltra vil i strukturprocessen pege på, at det er vigtigt for hele landet – også for hovedstaden, at Vestdanmark får mulighed for også at bevare og udbygge videntunge, offentlige virksomheder. Hvis man vælger at samle systemet for el og eventuelt også gas i ét selskab, vil det derfor være både godt og logisk at placere hovedkontoret for selskabet i Skærbæk, Fredericia. Godt, fordi det vil vise, at der er politisk vilje og evne til at placere væsentlige offentlige opgaver vest for Storebælt. Logisk, fordi Eltra for længst har bevist, at vi er i stand til at tiltrække den ekspertise, der er nødvendig for at kunne styre og udvikle det vestdanske elsystem og -marked, som teknisk set er det mest komplicerede i verden.

Flere midler og leverandører

Det vestdanske elsystem er, med den voldsomme tilgang af ureguleret elproduktion fra miljøvenlig energianlæg, blevet stadig mere afhængig af sine nabolande. Det er altid dyrt at komme over i en sådan afhængighed.
Det er derfor målet for det løbende systemudviklingsarbejde, at Eltra skal have så mange forskellige muligheder at spille på, at vi i praksis bliver uafhængige af bestemte løsninger.
Det vil sige frit valg mellem forskellige markedsmæssige løsninger leveret af indbyrdes konkurrerende leverandører/aktører, naturligvis suppleret med et tæt, ligeværdigt samarbejde med nabo-områdernes systemoperatører.
Betydningen af denne uafhængighed kommer dagligt til udtryk, når der skal fremskaffes den reguleerkraft, der er nødvendig dels for at afbalancere variationerne i vindkraften, dels for at sikre den reserve, som skal træde til ved havarier på produktionsanlæg.
I fire år har Eltra, ifølge den politiske kraftværksaftale, været pålagt at købe systemtjenester og reguleringsreserver hos Elsam. Nu er Kraftværksaftalen ved at være udløbet. Systemet har fortsat brug for reguleerkraft, men for Eltra er det et vigtigt mål at definere produktet på en sådan måde, at flere forskellige leverandører – store som små – kan komme på tale.

Ud over kontrakter med Elsam er der for 2004 indgået aftale med Statnett i Norge om gensidig udnyttelse af reguleringsreserver. Det er håbet, at en lignende aftale også kan indgås over grænsen til Tyskland.
Der arbejdes desuden med at få forbrugere til at indgå i markedet med priselastisk forbrug. Endelig er der de ca. 500 decentrale kraftvarmeværker, som tilsammen har en kapacitet på 1.500 MW. Her står den gældende lov indtil videre i vejen for at kunne gøre noget.

Fra aftagepligt til marked

Det var i 2003 en væsentlig opgave for Eltra at få flyttet større mængder hidtil "aftagepligtige" miljøvenlige produktionsanlæg over i markedet. Det drejede sig om ældre, veltjente vindmøller. Samtidige bestræ-

belser på også at flytte de decentrale kraftvarmeværker til spotmarkedet – og eventuelt regulermarkedet – løb ind i politiske forsinkelser.
Det er imidlertid afgørende, at hele den øvrige elproduktion – inklusive den decentrale kraftvarme – følger markedets prissignaler, for at det kan lykkes at indpasse den stærkt varierede vindkraft fornuftigt i elsystemet. Der er behov for lovændringer, som gør det muligt at anvende de decentrale anlæg operativt, og f.eks. også tillade at det i bestemte situationer er muligt at nedregulere eller standse anlægget helt, og i stedet anvende "el-dyppekogere" til opvarmning af fjernvarmevandet.

Der er konstateret politisk vilje i Folketinget til at gennemføre de nødvendige lovændringer. Det er Eltra's håb, at ændringerne gennemføres så hurtigt, at de kan få betydning fra næste fyringssæson.

Da energimyndighederne i efteråret forberedte udbud af en ny havmøllepark, var der nævnt forskellige placeringsmuligheder, men ud fra en vurdering af bl.a. vindforholdene synes en udbygning på Horns Rev at være den mest attraktive.

I et brev til energimyndighederne har Eltra peget på, at det vil være betænkeligt for den vestdanske systemsikkerhed, hvis der bygges mere vindkraft, før forholdene for den decentrale produktion er ændret. Der blev samtidig føjet til, at såfremt lovgiverne indfører ændringer, der både gør det muligt og økonomisk attraktivt for markedets aktører at reagere fleksibelt og operationelt på prissignaler, vil Eltra kunne påtage sig at håndtere væsentligt mere vindkraft i systemet.

Systemsammenbrud

Den meget varme sommer afslørede både forsynings- og sikkerhedsmæssige problemer i både det amerikanske og europæiske elsystem.
I juli var der så lidt vand i de nord- og vesteuropæiske floder, at kernekraftværkerne i flere lande måtte begrænse produktionen, fordi de manglede kølevand. Da voldsom brug af airconditionanlæg samtidig fik elforbruget til at stige til usædvanlige højder, måtte systemansvarlige selskaber flere gange udsende advarsler om behov for forbrugsaflastning og risiko for systemsammenbrud.

Det var dog i det nordøstlige USA, det først gik galt. 70 mio. mennesker var uden strøm, nogle af dem i op til et par dage. Forud for sammenbruddet var ledningsnettet overbelastet. Produktionsanlæg havarerede, og ledningsnet blev udkoblet på grund af kortslutninger til trætoppe. Den egentlige årsag til systemsammenbruddet var dog dårligt fungerende IT-systemer, manglende overblik og dårlig kommunikation hos systemansvar og transmission.
I slutningen af september ramte et systemsammenbrud flere end 50 mio. italienere. Som optakt til sammenbruddet var flere højspændingsledninger i Schweiz blevet afbrudt, også efter de havde fået kontakt med trætoppe. Systemsammenbrud i det indre London og Helsingfors, også i løbet af september, kunne henføres til havarier på tekniske anlæg, mens sammenbruddet i Sydsverige, som også ramte Østdanmark den 23. september, skyldtes en kæde af uheldige sammentræf.

Systemsammenbruddet, som mørklagde Vest- og Nordjylland i slutningen af december 2002, er blevet evalueret internt i Eltra. I en rapport, som blandt andet findes på Eltra's hjemmeside, er årsagen til sammenbruddet indkredset til en kombination af kommunikations- og relæfejl. Med baggrund i analysen er der siden gennemført en række tekniske, procedure- og kommunikationsmæssige forbedringer.

Systemforstyrrelser er ikke noget nyt inden for elforsyningen. Men de indtræffer normalt kun med flere års mellemrum. De mange næsten samtidige forstyrrelser i 2003 var derfor uvant, og de afslørede, at det moderne samfund er blevet fuldstændig afhængig af stabil og tilstrækkelig elforsyning. Baggrunden for forstyrrelserne var forskellig, men de havde alle det til fælles, at det tog uventet lang tid at retablere elforsyningen ud til de enkelte kunder.
Det er vanskeligt, formentlig umuligt at undgå systemkollaps. Men når de

indtræffer, er det et vigtigt mål for Eltra, at begrænse deres udbredelse mest muligt og derefter få systemet retableret så hurtigt som muligt.

Udspil fra EU-Kommissionen

Både i offentligheden og blandt politikere opstod der på baggrund af de mange hændelser helt forståeligt mistro til elsystemet, som i mange år havde været et lavinteresse-område på grund af dets tilsyneladende ufejlbarlighed.

EU-Kommissionen satte fokus på forsyningssikkerheden. Der blev således peget på mangelfuld infrastruktur, og der blev lagt pres på de systemansvarlige selskaber og de enkelte landes regulatorer for at få disse parter engageret aktivt i processen.

De nordiske energiministre udtrykte enighed om at få skabt en aktiv indsats omkring fælles udnyttelse af produktionsapparatet og udbygning af infrastrukturen. Ministrene lagde ligefrem op til, at der skulle arbejdes frem mod et fælles nordisk systemansvarligt transmissionsselskab. Der er klare fordele ved et væsentligt tættere og mere forpligtende nordisk samarbejde, end vi har i dag. Det er helt afgjort muligt at komme videre. Ministrene har ikke nævnt, hvilke opgaver og beføjelser et sådant fælles selskab i givet fald skal have. Det er Eltra's opfattelse, at det vil blive meget vanskeligt at få national opbakning til et egentligt, overnationalt systemansvarligt selskab, med fælles ejerskab til infrastrukturen og med mandat til at træffe markedsmæssige dispositioner, som f.eks. geografisk opdeling af Norden i prisområder samt overordnet ansvar for forsyningssikkerhed i de nordiske lande. Vil den danske regering acceptere en indflydelse på 8 pct. svarende til den del, det danske elforbrug udgør af de fire landes samlede forbrug, eller vil man insistere på en fjerdedel af indflydelsen?

Transit og nettoeksport

Vestdanmarks placering mellem to store elsystemer har i mange år gjort området til et af de vigtige transitområder i det europæiske elmarked. I 2003 blev det tydeligt, at området også er en væsentlig nettoeksportør. Ikke mindst markedsforholdene i den særprægede nordiske tørårsperiode 2002/2003 skabte grundlaget for at øge den vestdanske nettoeksport fra 2,6 til 6,3 TWh.

De nordiske systemansvarlige selskaber, samlet i Nordel, forsøgte i årets løb at nå til enighed om at udvide den eksisterende transitaftale (om dækning af nettab) til også at omfatte bidrag til infrastrukturen. Det lykkedes ikke at blive enige. I stedet har de enkelte lande hver for sig tilsluttet sig den mindre avancerede europæiske transitordning ETSO-CBT (Cross Border Transit). Eltra beklager, at det ikke lykkedes at fastholde en fælles Nordel-optræden på dette vigtige område.

Skagerrak og Storebælt

Den nordiske systemplan, som udkom i 2002, blev i 2003 fulgt op med en statusrapport om flaskehalse i det nordiske transmissionssystem. Af særlig interessante investeringer for markedsudviklingen peges bl.a. på en styrkelse af Skagerrakforbindelsen (Nordjylland-Sydnorge) og anlæggelse af en Storebæltsforbindelse.
Eltra udarbejdede sammen med Statnett i årets begyndelse et forstudie vedrørende bygning af et fjerde Skagerrak-kabel. Det videre arbejde er stillet i bero, indtil norske overvejelser om etablering af en kabelforbindelse til Holland er afklaret.

I de politiske reaktioner efter spændingskollapset på Sjælland i september 2003 kom anlæggelse af et Storebæltskabel atter på tale. En kabelforbindelse mellem Øst- og Vestdanmark kunne ikke have forhindret sammenbruddet, men retablering af systemet ville måske være gået noget hurtigere. Nordels markedsberegninger viser, at et Storebæltskabel formentlig vil flytte store mængder energi fra Vest- til Østdanmark, og at det vil give lavere priser for de østdanske og sydsvenske forbrugere (men højere priser for vestdanskerne). Hertil kommer bedre forsyningssikkerhed i Sydsverige og i Østdanmark. Men lavere elpriser og bedre forsyningssikkerhed i Sydsverige og på Sjælland vil også kunne opnås, hvis svenskerne forstærker det mangelfulde højspændingsnet mellem Nord- og Sydsverige.

Eltra er parat til at løse sin del af opgaven, hvis der træffes politisk beslutning om, at Storebæltskablet skal bygges.

Tæt på de højeste priser

Det vestdanske marked viste flere gange i årets løb tegn på, at det endnu ikke er helt modent. Den vestdanske spotpris lå i første halvår meget tæt på den nordiske systempris, det vil for det meste sige en hel del over prisen i Tyskland. I årets anden halvdel, da den nordiske pris stabiliserede sig et stykke under det tyske niveau, lagde de vestdanske priser sig tæt op ad de tyske priser. Flere gange i årets løb opstod der desuden pludselige prishop, som umiddelbart hverken kunne forklares med ekstreme forbrugs-, produktions- eller netforhold.
Kulminationen kom en smuk, varm tirsdag i begyndelsen af september, da den vestdanske spotpris i seks-syv timer lå på 3-4 kr. pr. kWh, mens der samtidig blev eksporteret fra Jylland til Tyskland for under 30 øre pr. kWh.
Eltra indberettede naturligvis hændelserne til konkurrencemyndighederne. Myndighederne vurderer fortsat, om nogle af sagerne har karakter af ulovlig brug af markedsmagt.

Markedskobling

Alt tyder på, at prissvingene havde været mere moderat, hvis markedsmekanismerne over den dansk-tyske grænse havde fungeret bedre. Eltra og Nord Pool Spot har derfor startet drøftelser med E.ON Netz og den tyske elbørs EEX i Leipzig om at indføre markedskobling mellem Tyskland og Jylland-Fyn. Med en sådan ordning, der minder meget om flaskehalshåndteringen i Norden kan man sikre, at elektriciteten altid bevæger sig fra det billigste til det dyreste markedsområde. I praksis vil det kunne ske ved, at Nord Pool Spot og EEX disponerer den daglige ledige kapacitet over den dansk-tyske grænse.
I bedste fald vil en eventuel aftale om markedskobling kunne træde i kraft den 1. januar 2005.

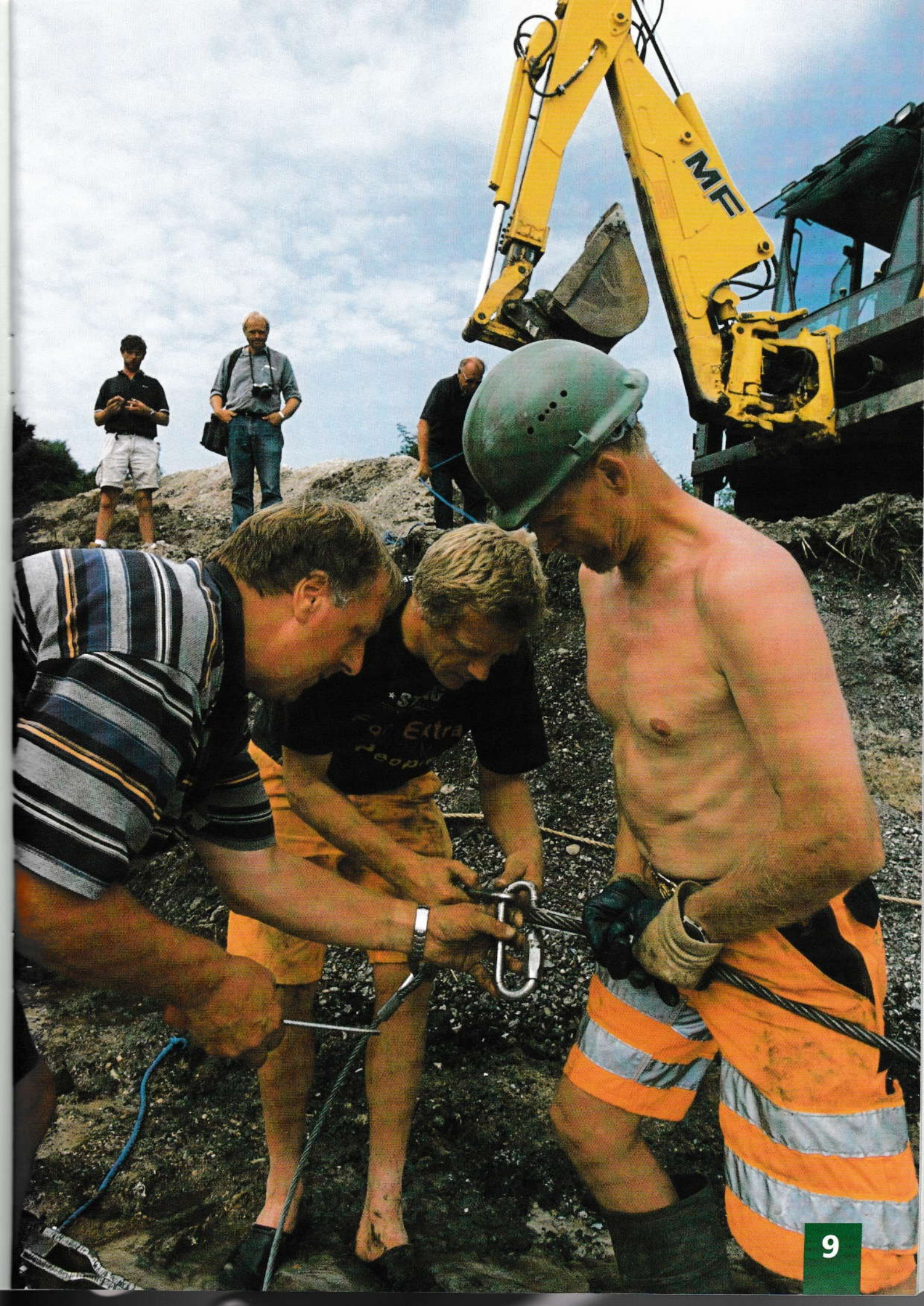
MF

Videnressourcer

Eltra har gennem det seneste par år gennemført en intern organisationsændring med henblik på at intensivere samarbejdet på tværs mellem de faglige miljøer. I den proces er tyngden af teoretisk og praktisk udviklingsarbejde blevet samlet i Systemsektionen, som, ud over at stå for elsystemets design og udvikling, også har ansvaret for at servicere de to operationelle sektioner (Drift og Marked) med nødvendige værktøjer og analyser.

Som led i generationsskifte blev der udpeget ny chef for Driftssektionen, ligesom der blev startet en målrettet proces for at finde en afløser for chefen for Systemsektionen.

Eltra råder over mange erfarne og højt specialiserede medarbejdere, som tilsammen sikrer, at Eltra er i stand til at løse sine opgaver på et professionelt niveau. Det er derfor en vigtig opgave for firmaets ledere at fokusere på videndeling, så tab af vigtig viden begrænses mest muligt i forbindelse med pensionering eller jobskifte.

Eltra har i forbindelse med at indkredse løsninger omkring indpasning af store mængder distribueret produktion styrket sine forbindelser med højere tekniske uddannelsesinstitutioner både herhjemme og i udlandet. Ikke mindst det seneste års mange systemkollapser har øget interessen væsentligt for systemansvar og eltransmission blandt de studerende. Eltra håber, at der dermed er ved at blive skabt nye rekrutteringsmuligheder for den videre udvikling af firmaet.

Eltra's brugertilfredshedsundersøgelse i 2001 afdækkede problemer omkring temaer som "kundebetjening", "kommunikation" og "image". Efter en målrettet indsats, som inddrog de fleste af medarbejderne, blev der i foråret 2003 gennemført en ny undersøgelse blandt Eltra's daglige brugere.

Undersøgelsen blev – i lighed med den første – udført af MarkedsConsult i Århus. I konklusionen skriver analysefirmaet:

"Årets resultater viser en markant fremgang på alle indeks, hvilket må betegnes som overordentligt tilfredsstillende. Det forbedringsarbejde, som Eltra har gennemført på baggrund af 2001-analysens resultater, har således givet direkte og målbare resultater. Den generelle tilfredshed er steget med 13 indekspoint, hvilket er meget flot".

Eltra supplerede undersøgelsen med dybdegående interviews af udvalgte respondenter. Det samlede materiale blev gennemgået afdelingsvis mellem ledere og medarbejdere. Ud fra denne proces blev der aftalt nye indsatsområder samt yderligere aktiviteter for at forbedre betjeningen af brugerne.

Humankapital

	2001 Brutto	2002 Brutto	2003 Brutto	2003 Netto
Antal ansatte	233	243	253	236
Kønsfordeling (antal)				
Mænd	149	157	166	159
Kvinder	84	81	87	77
Antal årsværk (omregnet til fuldtid)	230	237	247	235
Kønsfordeling				
Mænd	149	156	164	159
Kvinder	81	81	83	76
Aldersfordeling (pct.)				
– 24 år	0,5	1	2	0
25 – 34 år	18	16	13	12
35 – 44 år	28	28	30	31
45 – 54 år	27	29	28	29
55 – 64 år	26	26	27	28
65 år	0,5	0	0	0
Anciennitet (pct.)				
– 5 år	29	31	29	24
5 – 10 år	16	15	19	21
10 – 15 år	14	11	10	11
15 – 20 år	11	11	12	12
20 år	30	32	30	32
Baggrund (pct.)				
Ledere	9	9	10	11
AC	26	28	26	28
HK	19	19	18	20
TL	24	23	23	24
Faglærte og ufaglærte arbejdere	22	21	23	17

Note:
"Brutto" viser det antal medarbejdere, der totalt var ansat i Eltra pr. 31. december.
"Netto" er bruttotallet minus skåne- og fleksjob, elever og vikarer.

MF

Lovgivning og afgørelser

Lovændringer og bekendtgørelser

Kabler til mindre øer

Lov nr. 452 af 10. marts 2003 gør det muligt for økonomi- og erhvervsministeren at pålægge den systemansvarlige virksomhed at anlægge og drive nye søledningsanlæg til varetagelse af forsyningssikkerheden på mindre øer.
Baggrunden for loven var, at ingen havde søgt om netbevilling til 20 kV-søkablet mellem Jylland og Læsø. Det ejes i dag af Læsø kommune, men kommunen ønskede ikke at søge om bevilling, fordi kablet står foran en kostbar udskiftning.
Ministeren fulgte i december lovgivningen op med at pålægge Eltra at overtage det eksisterende Læsøkabel og/eller etablere et nyt.

Bedre forsyningssikkerhed

Lov nr. 1232 af 27. december 2003 åbner mulighed for, at de systemansvarlige selskaber kan kræve, at elproduktionsanlæg mod betaling holdes driftsklar, så det inden for et fastsat varsel kan levere el til det sammenhængende elforsyningsnet.

Nye bekendtgørelser

Der blev i årets løb udstedt følgende bekendtgørelser til Elloven med betydning for Eltra's virksomhed.

- Vindmøllebekendtgørelsen blev ændret, så ældre vindmøller med økonomiske problemer kan opnå et ekstra pristillæg på 10 øre/kWh. Bekendtgørelsen fastsætter samtidig, at den systemansvarlige skal sikre, at pristillæg samt den særlige balanceringsgodtgørelse på 2,3 øre/kWh til ikke-aftagepligtige møller følger EUs statsstøtteregler.
  Bekendtgørelsen gør det desuden muligt, at en vindmølleejer i perioder kan handle frit på spotmarkedet uden dermed at tabe retten til senere igen at modtage pristillæg m.v. som fastsat i Elforsyningsloven.
  Bekendtgørelsen præciserer, at forstærkninger på 60 kV-nettet, som skyldes tilslutning af vindmøller på 10 kV-nettet, kan dækkes som en PSO-omkostning.
  Bekendtgørelsen fastsætter også, at nettab i opsamlingsnettet fra og med den 20. maj 2003 skal udlignes som en PSO-omkostning.

- Energistyrelsen udstedte ny bekendtgørelse om "Kontrol og tilsyn med udbetalinger til visse elproduktioner og elproduktionsanlæg m.v.". Den fastsætter, at net- og transmissionsselskaberne skal lade en revisor kontrollere udbetalinger til miljøvenlig elproduktion og nettilslutning af elproduktionsanlæg og vindmøller. Revisoren skal også kontrollere omkostningernes fordeling på elforbrugerne. De systemansvarlige virksomheder skal efterfølgende lade en revisor udarbejde en årsberetning om, hvordan den samlede kontrol- og tilsynsopgave udføres i alle led.
  Bekendtgørelsen fastsætter endvidere, at de systemansvarlige virksomheder er ansvarlige for udarbejdelse og ajourføring af stamdata-registeret for elproduktionsanlæg.
  Bekendtgørelsen indeholder i øvrigt bestemmelser vedrørende kontrol af afregningsmåling.

- Som en udløber af Kraftværksaftalen udsendte Energistyrelsen en bekendtgørelse, der med virkning fra 1. januar 2004 afskaffede pristillæg til kraftværksejede vindmøller opstillet før 1. januar 2000.

Afgørelser i Energitilsynet og Energiklagenævnet

Energitilsynet godkendte Eltra's tariffer

Energitilsynet godkendte den 20. januar 2003 Eltra's budgetter og tariffer for 2003. Tilsynet pålagde Eltra fra 2004 at arbejde med særskilte tariffer for henholdsvis net og system. Net- og systemtariffen er opdelt i Eltra's Budget 2004, som Energitilsynet godkendte den 15. december 2003. Godkendelsen skete på baggrund af et notat om opdeling af de systemansvarlige virksomheders tarifpuljer, som Energitilsynet godkendte særskilt den 29. september 2003.
Energitilsynet vil senere vurdere og tage stilling til PP- og PSO-tarifferne for 2004.

Energitilsynet afviste tre klager

Energitilsynet afviste en klage, som var rejst mod principperne bag Eltra's tarifering af net- og systemtjenester i 2002. Tilsynet godkendte, at Eltra betragter nettab på linje med almindeligt forbrug og således også belaster det med Eltra's forbrugstariffer.

Tilsynet afviste ligeledes en klage over, at omkostninger til nettab i forbindelse med transit dækkes af Eltra's nettarif for forbrug. Tilsynet fandt, at disse omkostninger skal ses i sammenhæng med indtægter fra transit, f.eks. flaskehalsindtægter, der ligeledes indgår i nettariffen for forbrug.

Tilsynet godkendte endvidere, at nettariffen for produktion harmoniseres i forhold til Nordel, samt at Eltra ikke opkræver nettarif for decentral, aftagepligtig produktion.

I en anden afgørelse fastslog Energitilsynet, at mikrokraftværker kun er fritaget for at betale den del af Eltra's PSO-tarif, som vedrører pristillæg til miljøvenlig el. Klageren har anket afgørelsen til Energiklagenævnet.

Energitilsynet har endvidere afvist en klage over en række forhold vedrørende Eltra's indtægtsramme for 400 kV-nettet i 2002. Der blev i klagen især peget på, at indtægts-

rammen ikke bør indregne afskrivninger på anlæg, som er finansieret ved henlæggelser efter den tidligere elforsyningslov.

Energiklagenævnet stadfæstede

Energiklagenævnet afviste en klage vedrørende Eltra's PSO-tarif i 2002. Dermed stadfæstede det Energitilsynets afgørelse om, at omkostninger til miljøundersøgelser ved havmølleprojekter og nettilslutning af havmøller, vindmøller på land samt decentrale kraftvarmeanlæg indgik i tariffen for 2002.

Eltra budgetterede i 2000 og 2001 med at skulle betale til Elsams miljøvenlige anlæg. Beløbet kom ikke til udbetaling på grund af forsinkelser i lovgivningen. Eltra har tilbagebetalt pristillæggene til forbrugerne via PSO-tariffen i 2002 og 2003. Energiklagenævnet stadfæstede, at Eltra måtte refundere de underkendte poster ved at modregne dem i fremtidige tariffer. Klageren havde ønsket kontant efterregulering bagud i tid.

Energitilsynet om Horns Rev

Energitilsynet besluttede ligeledes den 26. maj 2003, at Eltra måtte forhøje sin indtægtsramme med 3,5 mio. kr. årligt med virkning fra 2003 på grund af nye drifts- og vedligeholdelsesudgifter på Horns Rev.

NV Net-aftale underkendt

Energitilsynet den afviste den 26. maj 2003 Eltra's løfte om at ville betale NV Nets ekstraordinære omkostninger på 150 kV-nettet i forbindelse med anlæg af Nordjyllandsledningen. Baggrunden for beslutningen var, at der ikke forelå en bekendtgørelse, som kunne forpligte Eltra til at dække NV Nets tab. Senere har Energistyrelsen udarbejdet udkast til en sådan bekendtgørelse. Bekendtgørelsen, der er udsendt til høring, har direkte baggrund i NV Net-sagen, men her vil den ikke kunne anvendes, fordi hjemmel ikke gives med tilbagevirkende kraft. Eltra og NV Net har i fællesskab anket Energitilsynets afgørelse til Energiklagenævnet.

Udligning af nettab

Energitilsynet meddelte, at nettab i opsamlingsnettet for vindmøller før den 20. maj 2003 ikke måtte indgå i PSO-tariffen, men at det var muligt at lave en vestdansk udligningsordning. Eltra og Elfor etablerede derfor en ordning, hvorefter Eltra dækkede netselskabernes omkostninger mod at opkræve dem over net- og systemtariffen for 2003.

Verserende sager

Sager i Energiklagenævnet

Eltra har anket Energitilsynets afgørelse om, at Eltra's aftale med NV Net om kompenserende betaling er ugyldig.

Elsam har anket Energitilsynets afgørelse om, at Elsam skal betale pladsleje på Horns Rev til Eltra.

En klager har indbragt Energitilsynets afgørelse om mikrokraftvarmeværkers betaling af PSO-omkostninger.

Sager i Energitilsynet

På grund af en procedurefejl behandler Energitilsynet endnu engang Eltra's klage over EnergiGruppen Jyllands afregningspriser for biogas- og biomassefyrede kraftvarmeanlæg.

Voldgifts- og retssager

Eltra er part i voldgiftssag mod Elsam om betalingen for regulerkraft.

Vestre Landsret har startet behandlingen af en halv snes prøvesager vedrørende erstatninger til lodsejere langs 400 kV-ledningen Vejen-Endrup, som blev bygget i 2000-2001. To syns- og skønsmænd udpeget af landsretten afgav erklæringer i januar 2004. Hvis der opnås forlig, ventes sagerne afsluttet i foråret 2004. Hvis landsretten skal afsige dom, sker det formentlig i efteråret 2004. Først når prøvesagerne er afgjort, vil de resterende 31 voldgiftssager blive behandlet. Afgørelserne vedrørende Vejen-Endrup-ledningen ventes også at få indflydelse på resultatet af de lodsejer-forhandlinger, som Eltra har gennemført langs Nordjyllandsledningens tracé.

Samarbejdsorganer

Brugerrådet

Brugerrådet skal sikre en løbende dialog mellem Eltra's bestyrelse og elsystemets aktører. Brugerrådet har ret til at blive hørt i væsentlige, generelle spørgsmål vedrørende markedsadgang og kan kræve at få sine synspunkter fremsendt til Eltra's bestyrelse.

Eltra's bestyrelse har i overensstemmelse med Eltra's vedtægter nedsat Brugerrådet efter indstilling fra en række brancheorganisationer.

Medlemmer (ultimo 2003)
Professor Jørgen Grønnegård Christensen,
Århus Universitet (formand)
Direktør Hans Christian Sørensen,
Danmarks Vindmølleforening
Direktør Asbjørn Bjerre,
Danmarks Vindmølleforening
Adm. direktør Michael Mikkelsen,
Dansk Elhandel
Cand.polit. Leif Nielsen,
Dansk Elhandel
Adm. direktør Chr. Pedersen,
Dansk Industri
Energichef Niels O. Gram,
Dansk Industri
Direktør Erik Nørregaard Hansen,
Foreningen Danske Kraftvarmeværker
Driftsleder Mogens Uhrskov,
Danske Fjernvarmeværkers Forening
Adm. direktør Ebbe Seligmann,
Elfor
Direktør Hans Duus Jørgensen,
Elfor
Lektor Finn Lunde Nielsen,
Elsam
Direktør Erik Folkersen,
Elsam
Chefembedsdyrlæge Niels-Ole Bjerregaard,
Forbrugerrådet
Fru Rut Jørgensen,
formand for Familieudvalget, Forbrugerrådet
VVS-installatør Per Storm Mortensen,
Håndværksrådet
Energipolitisk medarbejder Henrik Lilja,
Håndværksrådet
Projektleder Steen Schütt,
Landbrugsrådet
Energichef Jens Astrup Madsen,
Landbrugsrådet
Økonom Martin Windelin,
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (ekstern deltager)

Transmissionsudvalget

Udvalget skaber rammerne for det samarbejde, der er nødvendigt, for at transmissionsselskaberne og Eltra kan løse deres opgave i overensstemmelse med loven. I udvalget behandles blandt andet Eltra's årlige anlægsplan.

Medlemmer (ultimo 2003)
Kim Nielsen, NV Net
Børge Terkelsen, N1
Poul E. Thomsen, Vestjyske Net
Søren T. Nielsen, FynsNet
Paul-Frederik Bach, Eltra (formand)
Per Sørensen, Eltra
Carsten Jensen, Eltra
Rikke Bille Jørgensen, Eltra (sekretær)

Netudvalget

Udvalget er et teknisk forum for samarbejdet mellem områdets netselskaber, regionale transmissionsselskaber og Eltra, sådan som det er forudsat i Lov om elforsyning. Elfor udpeger fem medlemmer fra de jysk-fynske netselskaber, de regionale transmissionsselskaber udpeger to og Eltra tre. I udvalgets møder deltager desuden en repræsentant for Elfors sekretariat.

Medlemmer (ultimo 2003)
Jacob Andreasen, Sydvest Energi Net
Jan E. Andersen, EnergiMidt Net
Jens Høgsberg, MES Net
Kim Nielsen, NV Net
Leif Juul Jørgensen, HEF Net
Niels Erik Knudsen, Energi Fyn Net
Søren T. Nielsen, FynsNet
Robert Olsen, Elfor
Paul-Frederik Bach, Eltra (formand)
Carsten Jensen, Eltra
Per Sørensen, Eltra
John Eli Nielsen, Eltra (sekretær)

Ledelsens beretning

Systemansvar

Eltra måtte allerede ved årets begyndelse revidere budgettet for 2003. Det skyldtes især den nordiske tørårssituations påvirkning af markedspriserne. Eltra nedsatte på denne baggrund PSO-tariffen fra 3,0 til 2,2 øre/kWh og den gennemsnitlige net- og systemtarif fra 3,2 til 2,1 øre/kWh. Begge nedsættelser fik virkning fra 1. april 2003. Den særlige markedssituation gav uventet store flaskehalsindtægter, ligesom den høje spotpris, samt dårlige vindforhold, skar en væsentlig del af det lovbestemte pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg.
Den samlede overdækning i systemansvaret, der ved udgangen af 2002 var 516 mio. kr., faldt i løbet af året til 209 mio. kr., men var budgetteret til 0 kr.
Den samlede overdækning er indregnet i tarifferne for 2004 og tilbagebetales således i 2004.

Transmissionen

Transmissionen fik et ordinært overskud før skat på 145 mio. kr. I beløbet indgår 7 pct. forrentning af indskudskapitalen svarende til 0,5 mio. kr., et overskud ved sideordnede aktiviteter på 3 mio. kr. samt overskud fra datterselskabet Eltra 409 på 3 mio. kr. Disse overskud på tilsammen 6,5 mio. kr. overføres til den fri egenkapital. Den resterende del af overskuddet lægges til den bundne egenkapital.
Sammenlignet med sidste års ordinære overskud før skat er der tale om et fald på 3 mio. kr.
I forhold til Budget 2003 er overskuddet øget med 25 mio. kr. Forskellen skyldes hovedsageligt lavere finansieringsomkostninger.

Forrentning

Andelskapitalen på 18,6 mio. kr er forrentet med 7 pct. Beløbet er lagt til den fri egenkapital.

Overskudsdisponering

Overskuddet i systemansvar og transmission på 102 mio. kr. foreslås anvendt til konsolidering.

Høj rating til Eltra

Eltra fastholdt sin rating på "AA" ved det årlige møde med kreditvurderingsfirmaet Standard & Poor's. Standard & Poor's begrundede den høje rating med, at Eltra opererer med en 20-årig bevilling i et monopolmarked, at reguleringsformen er gennemsigtig og støttende, samt at Eltra's økonomi er god.
Standard & Poor's peger dog også på, at der er en risiko for, at omkostningerne til 400 kV-transmissionsvirksomhed overstiger den tilladte indtægtsramme, at Eltra risikerer tunge investeringer som følge af politiske beslutninger, samt at der er en risiko for tab på modparter i balancemarkedet.

Standard & Poor's beskriver også den igangværende debat om systemansvarets fremtidige placering. Den usikkerhed, som debatten har skabt, er ikke indarbejdet i ratingen, men Standard & Poor's forudser, at processen ikke får negativ betydning for Eltra's rating.

Finansieringsforhold

Eltra hjemtog i december et variabelt forrentet 8-årigt lån på 500 mio. kr. hos Depfa Bank til finansiering af de igangværende anlægsarbejder. I årets løb blev et variabelt lån på 300 mio. kr. omlagt til fast rente indtil 2006.

Eltra's låneportefølje ultimo 2003 var på 1.694 mio. kr., alle omlagt til danske kroner.
80 pct. er variabelt forrentet, og 20 pct. er til fast rente. Den effektive lånerente i 2003 var på 2,57 pct.
Også i 2003 har Eltra gjort flittigt brug af det svenske Commercial Paper Program (CP). Eltra har i årets løb udstedt CP-ere for i alt 3,7 mia. SEK med en gennemsnitlig stykstørrelse på 85 mio. SEK og en løbetid på 3 til 6 uger. Ultimo 2003 havde Eltra udestående CP-ere på i alt 325 mio. SEK. Den gennemsnitlige lånerente for disse korte papirer var på 2,08 pct., svarende til CIBOR – 0,09 procentpoint.

Ved udgangen af 2003 var der udnyttet 2,08 mia. kr. af den samlede godkendte langfristede låneramme på 2,6 mia. kr.
Der var ikke trukket på den kortfristede låneramme for kassekreditter og backup-faciliteter (700 mio. kr.).

Særlige risiko-områder for Eltra

Finansielle risici

Eltra's daglige cash-flow styres via fuldmagter m.v. godkendt af Eltra's bestyrelse.

Optagelse af lån, kreditter og finansielle instrumenter er ud over særlige fuldmagtsregler godkendt i en finansieringsstrategi, der behandles af bestyrelsen en gang om året.

Underdækning i systemansvarets tariffer

(Beløb i 1.000 kr.) **Periodeafgrænsningsposter**	PP	PSO	Net- og systemtjenester	I alt
Samlet underdækning ultimo 2001	**377.794**	**-516.188**	**62.640**	**-75.754**
Underdækning i 2002	-298.721	224.588	366.094	-440.227
Samlet underdækning ultimo 2002	**79.072**	**-291.600**	**-303.454**	**-515.981**
Underdækning i 2003	-23.414	225.071	105.686	307.343
Samlet underdækning ultimo 2003	**55.658**	**-66.528**	**-197.768**	**-208.638**

Regnskab 2003 fordelt på bevillingsområder

(Beløb i 1.000 kr.)	Systemansvar	Transmission	Eltra
Salg af PP	4.425.714		4.425.714
Indtægter vedrørende PSO	495.698		495.698
Salg af net- og systemtjenester	1.132.807		1.132.807
Årets underdækning	307.343		307.343
Indtægtsramme*	0	315.740	0
Nettoomsætning	**6.361.562**	**315.740**	**6.361.562**
Arbejde udført for egen regning	12.102	35.874	47.977
Andre driftsindtægter	1.729	19.761	21.491
Årets aktivitet	**6.375.394**	**371.376**	**6.431.030**
Omkostninger vedrørende køb af el i alt	4.642.172	0	4.642.172
Bruttoresultat	**1.733.222**	**371.376**	**1.788.858**
Betaling for 400 kV- og udlandsforbindelser*	315.740		0
Andre eksterne omkostninger	1.223.688	34.003	1.257.692
Personaleomkostninger	66.620	53.627	120.247
Afskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	93.798	122.866	216.664
Resultat af primær drift	**33.376**	**160.880**	**194.256**
Indtægter af kapitalandele	0	2.745	2.745
Finansielle indtægter	0	3.779	3.779
Finansielle omkostninger	32.725	22.530	55.254
Ordinært resultat før skat	**651**	**144.874**	**145.526**
Skat af ordinært resultat	195	43.421	43.617
Ordinært resultat efter skat	**456**	**101.453**	**101.909**
Forslag til resultatdisponering:			
Overført overskud			98.010
Nettoopskrivning efter den indre værdis metode			1.883
Overskud ved sideordnede aktiviteter			2.016
Årets resultat			**101.909**

* Transmissionen stiller alle sine ydelser til rådighed for systemansvaret mod betaling. Transmissionens samlede indtægtsramme, inklusive overskuddet ved transmissionens aktiviteter, er således indarbejdet som en omkostning i systemansvarets regnskab under posten "Betaling for 400 kV- og udlandsforbindelser". Denne interne betaling er elimineret i det samlede resultat for Eltra.

Eltra's finansieringsstrategi skal være forsigtig, dvs., at der er fastsat snævre rammer for åbne positioner. De væsentligste elementer i strategien er: Modparter skal som udgangspunkt have en AA(-)-rating. Finansielle instrumenter må kun anvendes til afdækning. Mindst 25 pct. af låneporteføljen skal være variabelt forrentet. Minimum 60 pct. af Eltra's valutakursrisiko skal være afdækket i danske kroner. Der skal ske løbende rapportering til bestyrelsen m.v.

Forretningsmæssige risici
Som systemansvarlig virksomhed har Eltra en række kunder, der rummer en teoretisk risiko for tab. Eltra har krævet garantistillelse for de aktører, der er godkendt som balanceansvarlige. Alle aktører skal stille en bankgaranti for, hvad der svarer til én måneds udestående med Eltra – dog mindst 2 mio. kr. Eltra har indtil nu ikke haft tab på debitorer!

Som transmissionsselskab betaler Eltra som hovedregel først for ydelser, når de er leveret. Der tilbageholdes normalt et beløb, indtil varen er endelig godkendt. I nogle tilfælde, f.eks. ved køb af kabler, kræver leverandøren en forudbetaling på ca. 30 pct. I sådanne tilfælde kreditvurderer Eltra leverandøren.

Nord Pool Spot AS
Elkraft System og Eltra har siden 1. juli 2002 været medejere af Nord Pool Spot AS hver med en andel på 10 pct. Nord Pool Spot gav overskud i både 2002 og 2003, men på grund af særlige norske regler betales der ikke udbytte til aktionærerne. Reglerne siger, at egenkapitalen skal udgøre mindst 10 pct. af balancen, før aktionærerne kan få udbytte. Med Nord Pool Spots nuværende afregningssystem og betalingsfrister vil gæld og tilgodehavender ved årsskiftet være meget betydelig, hvilket gør udbytte illusorisk. Et nyt afregningssystem er imidlertid på vej. Det betyder, at afregningen fra 2004 vil kunne gennemføres væsentligt hurtigere. I stedet for ugentlige afregninger bliver det nu daglige afregninger. Balancen bliver derved mærkbar mindre, og sandsynlighed for fremtidig udbetaling af udbytte tilsvarende større. Markedschef Peter Jørgensen er Eltra's repræsentant i bestyrelsen for Nord Pool Spot AS.

Nordel
Nordels sekretariatsopgaver klares af Eltra, mens Eltra's adm. direktør Georg Styrbro er formand for Nordels bestyrelse, dvs. i perioden juni 2002 til juni 2004. Sekretariatet tilrettelægger bestyrelsens møder, udarbejder beretninger og rapporter, vedligeholder Nordels hjemmeside samt står for kontakten til eksterne relationer som Nordels Markedsforum, nordiske regulatorer, UCTE og ETSO.
Ud over at deltage i Nordels tre permanente komiteer (Drift, Planlægning og Marked) yder Eltra's medarbejdere en indsats i Nordels arbejdsgrupper under komiteerne.

Eltra og UCTE
Eltra er vekselstrømsmæssigt sammenkoblet med det tyske højspændingsnet, som udgør en vigtig del af det kontinental europæiske elsystem. Driftsikkerhedsmæssigt er Eltra derfor meget afhængig af samarbejdet over den dansk-tyske grænse. Eltra har i nogle år været et associeret medlem af UCTE, som er et formaliseret samarbejdsorgan for alle de systemansvarlige transmissionsselskaber, der har sammenhængende net i det europæiske kontinent. Eltra vil nu supplere sin mangeårige tilknytning til Nordel med fuldt medlemskab af UCTE.

Driftsledelse
Eltra er gået i gang med at hjemtage hele driftsledelsen af de lednings- og stationsanlæg, som Eltra ejer. Det sker for at sikre, at lovgivningens krav om ansvarsplacering – også i en periode med store forandringer inden for elsektoren – kan håndteres ensartet og efter en veldefineret skabelon. Driftsledelsen af stationerne har hidtil ligget hos de regionale transmissionsselskaber.

Beredskabsmæssige forhold
Elsektoren er kommet i fokus i den nationale sårbarhedsudredning, som de centrale myndigheder har gennemført. Elsektoren udgør en stadig vigtigere del af den tekniske infrastruktur, som er en basal forudsætning for, at det moderne samfund kan fungere. Ikke mindst samfundets afhængighed af et velfungerende IT-netværk har skærpet kravene til en velfungerende, troværdig og stabil elforsyning. Selv korte afbrydelser kan meget dårligt tolereres.

Elsystemets sårbarhed knytter sig dels til infrastrukturen: Produktionsanlæg, brændselsforsyning, transmissions- og distributionsnet, dels til elsystemets mange forskellige aktører. Man peger på elsystemets samarbejde med og dermed afhængighed af nabolandenes systemer. Som et modstykke til sårbarheden peger udredningen på den robusthed, der er bygget op inden for elforsyningen: Elsystemets daglige beredskab samt planlægnings- og driftsprincipper. Forsigtighedsprincipper ved bygning af nye anlæg samt de store reservekapaciteter, der normalt er til stede i systemet.

Endelig understreges betydningen af, at en enkelt aktør – den systemansvarlige virksomhed – som en vigtig opgave har ansvaret for elsystemets drift og derfor døgnet rundt overvåger, kontrollerer og justerer driften.

25.000 VE-certifikater
Eltra deltager i det europæiske samarbejde om certificering af vedvarende energi (RECS = Renewable Energy Certificate System). I perioden april-juni udstedte Eltra ca. 25.000 RECS-certifikater til danske vindkraftproducenter. Certifikaterne blev solgt til hollandske forbrugere for en pris, der var noget større end det pristillæg, møllerne kunne opnå efter de danske afregningsregler. Hollænderne ændrede reglerne for tilskud til VE-el den 1. juli, og siden da har det ikke været interessant for de danske mølle-ejere at eksportere. Eltra ejer sammen med de øvrige nordiske systemansvarlige virksomheder den software-løsning, som håndterer RECS-certifikater udstedt i de nordiske lande samt Østrig og Slovenien. Norske Statnett står for den daglige administration af systemet for samtlige brugere.

Oprindelsesgarantier
EUs VE-direktiv trådte i kraft den 27. oktober. Direktivet giver blandt andet VE-producenter ret til at modtage oprindelsesgaranti på deres elproduktion. Energistyrelsen har pålagt systemansvaret at udstede disse garantier i henhold til Bekendtgørelse om oprindelsesgaranti for VE-elektricitet.

Møller på markedsvilkår
Lovændringen om afregning af vindmøller på markedsvilkår blev vedtaget den 17. december 2002 for at træde i kraft to uger senere. Afklaring af lovtekst og implementering af

de komplicerede regler blev årets største udfordring for Eltra's Aktørafregning. Afdelingen videreudviklede WIM (Web Interface til Marked) for at lette udvekslingen af stamdata, opgørelser og andre oplysninger mellem Eltra og markedets aktører.
Netvirksomheder kan således i dag se og rette stamdata for alle vindmøller og decentrale kraftvarmeværker via internettet. Selskaberne kan også se de løbende afregninger fra Eltra. Det gælder fra 2004 også for de balanceansvarlige selskaber.

ISO-certificering

I slutningen af marts fik Eltra certificeret kvalitetsstyringen af afregningsfunktionen efter ISO 9001: 2000-standarden. Som led i kvalitetsstyringen foretager Eltra leverandørkontrol hos netvirksomheder, som leverer stamdata og måledata. Kontrolopgaven blev i 2003 udført i samarbejde med revisionsfirmaet Ernest & Young.

"elMarked 2003"

Fra den 1. januar 2003 blev det danske elmarked åbnet for alle forbrugere. Vilkårene for markedsadgang er fastlagt i samarbejdsprojektet "elMarked 2003", som blev ledet af de to systemansvarlige virksomheder. Aktørernes rettigheder og pligter er fastlagt i et sæt forskrifter, som er tiltrådt af Energistyrelsen og Energitilsynet. Den endelige markedsåbning var præget af begynderproblemer, men i moderat omfang, når der sammenlignes med forløbet af markedsåbninger i andre lande.

Auktioner på grænsen

Årsauktionerne for kapaciteten over den dansk-tyske grænse blev gennemført medio november. Under indtryk af tørårssituationen i Norden blev prisen mod nord væsentligt højere end mod syd. Månedsauktionerne i årets første kvartal uddybede forskellen. Auktionsproceduren, der gennemføres elektronisk af E.ON Netz, kørte meget stabilt det meste af året. Kun den 13. december var det nødvendigt at aflyse den daglige auktion på grund af problemer med e-mail-systemet. Netop den dag var der eloverløb og nulpriser i Jylland og på Fyn i 21 timer.

MARS mod markedsmagt

Eltra videreudviklede i 2003 markedssimuleringsmodellen MARS (MARket Simulation), som kan simulere forholdene i Nord Pools spotmarked. Modellen sætter særligt fokus på store aktørers strategiske budgivning for at øge deres indtægt – såkaldt markedsmagt. Modellen har vakt stor interesse hos systemansvarlige, myndigheder, regulatorer m.fl. i mange lande. Eltra blev således inviteret til at demonstrere modellen på en international konference, som ETSO og EU-Kommissionen gennemførte den 2. oktober i Bruxelles. Konferencens temaer var markedsmagt og "flaskehalshåndtering". Nordiske konkurrencemyndigheder præsenterede blandt andet rapporten "A Powerful Competition Policy". En stor del af de regne-eksempler, der indgår i rapporten, er leveret af MARS.

Vindprognoser

Eltra arbejder på flere fronter samtidigt for at forbedre kvaliteten af vindprognoser. I 2002 var Eltra med til at finansiere et ph.d.-projekt, der førte til udvikling af et nyt prognosekoncept. I 2003 blev konceptet implementeret i et nyt prognoseværktøj, som nu er under praktisk afprøvning. Ved hjælp af et pc-netværk udarbejdes fire gange i døgnet en meteorologisk prognose for vindhastighed, vindretning, temperatur og nedbør. Eltra arbejder også sammen med det new zealandske institut Metra. Et pilotprojekt, der fokuserede på to udvalgte steder i Jylland, er forløbet så godt, at det nu følges op med et projekt, som skal udarbejde prognoser for hele Jylland og Fyn i 2004.

Vindkonference

Havmølleparker, indpasning af store mængder vindkraft i elsystemet og bedre vindprognoser var blandt temaerne, da 160 forskere fra hele verden i dagene 20.- 22. oktober deltog i en international vindworkshop i Billund. Konferencen var arrangeret af Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm i samarbejde med Eltra. Eltra stod således for hele programmet den sidste dag.

F&U i miljøvenlig energi

Eltra har siden 1998 brugt ca. 300 mio. kr. på forsknings- og udviklingsarbejde koncentreret om miljøvenlig energi. (PSO-F&U). Indsatsområderne i 2003 var: Biomasse og affald. Solceller. Emissioner fra decentrale kraftvarmeanlæg. Brændselsceller og mikrokraftvarme. Se i øvrigt den særlige rapport om "F&U i miljøvenlig elproduktion", som Eltra udsendte i maj 2003.

Flere planer

Eltra udsendte Miljøplan 2003 med status for 2002 og prognose frem til 2012 i april.
Eltra's Systemplan 2003 blev afleveret til energimyndighederne midt i juni.
Eltra's Anlægsplan 2003 blev offentliggjort ultimo december 2003.
Alle planerne kan bestilles hos Eltra's informationsafdeling,

Eltra og miljøet

Eltra's væsentligste påvirkninger af miljøet kommer fra transmissionsnettet. Med et nettab på 513 GWh er Eltra landets største elforbruger. Tabet udgjorde ca. 2 pct. af eltransporterne. Visuelle påvirkninger fra luftledninger blev imødegået med kabellægning af 400 kV-ledninger under Gudenåen og Mariager Fjord samt ved kabellægning af 150 kV-ledning mellem Mariager og Haverslev. En 150 kV-luftledning gennem Rold Skov blev fjernet. På en 22 km strækning syd om Rold Skov introducerede Eltra en nyudviklet 400 kV-mast, hvis design har vundet bred accept i området. Der sker fortsat en omfattende international forskning omkring magnetfelter fra højspændingsanlæg. 2003 gav ikke yderligere klarhed på området.
Eltra har i forbindelse med anlæg af Nordjyllandsledningen tilbudt at gennemføre før-og-efter målinger af magnetfeltstyrken for interesserede lodsejere.
Se i øvrigt miljø-artikel i Eltra's årsrapport 2002.

Decentrale på markedsvilkår

Lovforslaget om, at elektricitet fra decentrale kraftvarmeværker skal sælges på markedet i konkurrence med anden elproduktion, ventes efter nogen forsinkelse at blive vedtaget i Folketinget i foråret 2004. Overgangen til markedet vil sandsynligvis ske i to tempi. Anlæg over 10 MW (21 på tilsammen 559 MW) overgår straks til markedet. Resten (486 anlæg på tilsammen 852 MW) slutter sig senere frivilligt til i en overgangsperiode. Eltra forventer, at værkerne vil deltage aktivt i spotmarkedet og i det omfang, det er teknisk muligt – og økonomisk interessant – også i regulerkraftmarkedet. Ændringerne skal godkendes af EU i henhold til statsstøttereglerne, inden lovændringen kan træde i kraft.

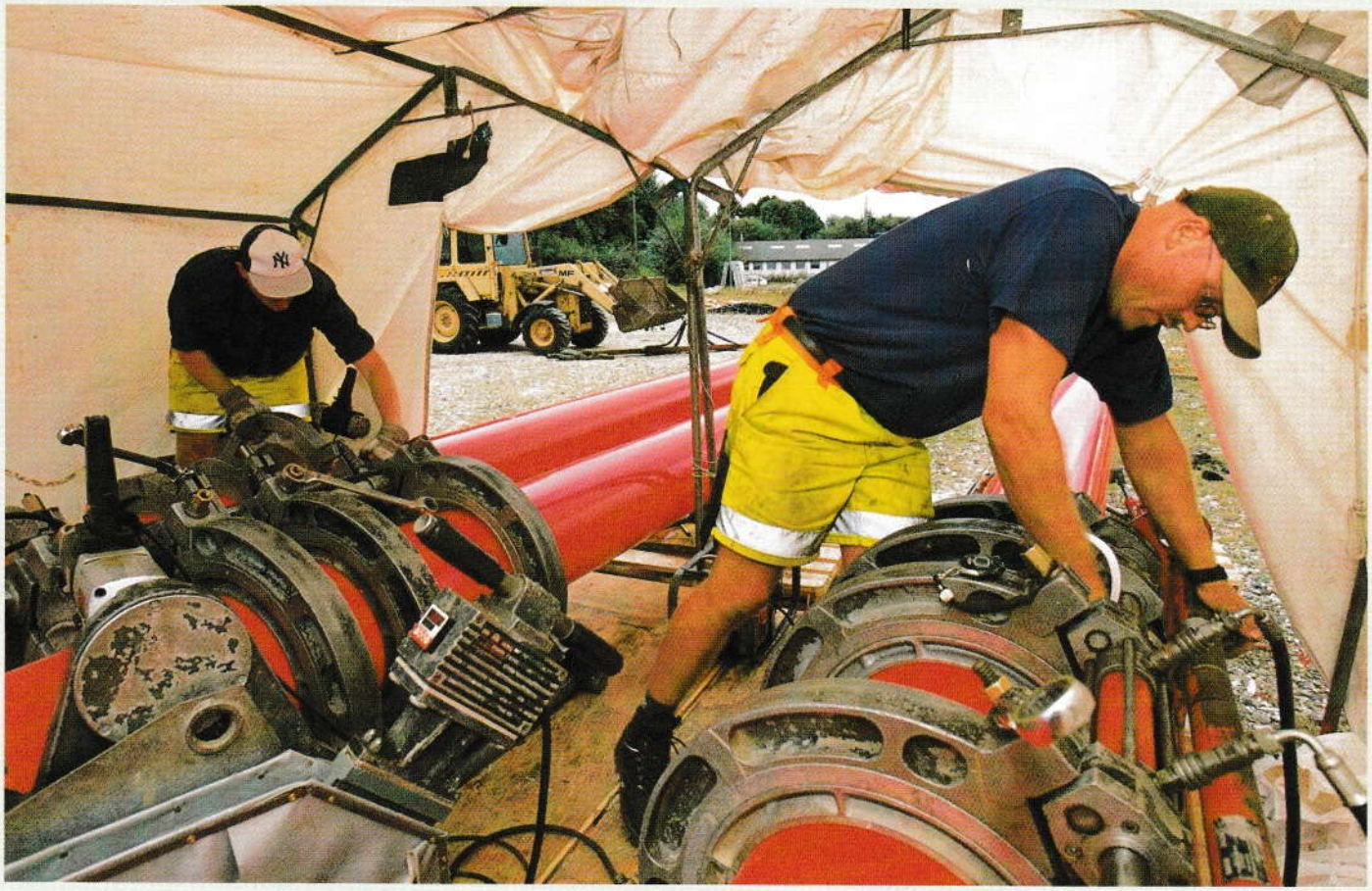

Drift på markedsvilkår

For at forberede anlægsejere, driftsledere og markedet om den nye situation gennemførte Eltra i 2003 nogle mindre, praktiske projekter under overskriften "Decentrale anlæg på markedsvilkår". Forsinkelser i lovgivningen har gjort det muligt at gennemføre det mere omfattende "PUDDEL-projekt" i 2004. (PUDDEL = Pilotprojekt til Udvikling og Demonstration af driftsstøtteværktøjer og kommunikationsværktøjer for Decentral Elproduktion i et Liberaliseret marked). Resultaterne af projekterne vil kunne læses på hjemmesiderne www.eltra.dk og www.dkvmarked2004.dk

Konti-Skan 1 fornyes

I april 2003 underskrev Eltra og Svenska Kraftnät kontrakt med Alstom T&D (nu Areva T&D) om fornyelse af konverterne på jævnstrømsforbindelse Konti-Skan 1 mellem Nordjylland og Vestsverige (Gøteborg). Konti-Skan 1 var blandt verdens første HVDC-forbindelser, da den blev taget i brug for snart 40 år siden. Som led i fornyelsen udskiftes de kviksølvbaserede ensretterventiler med tidssvarende tyristorteknik på omformerstationerne i begge lande, samtidig øges overførselseffekten fra 270 til 380 MW. Konti-Skan 1og 2 vil derefter tilsammen have en kapacitet på 740 MW. På vekselstrømssiden flyttes tilslutningen til nettet fra 150 kV- til 400 kV-niveauet i Nordjylland. På svensk side flyttes tilslutningspunktet fra Stenkullen til Lindome syd for Gøteborg. Det medfører samtidig en øget risiko for begrænsninger i udnyttelsen af Konti-Skan. Fornyelsen omfatter i øvrigt ikke ledninger og søkablet. Den nye konverter ventes i drift i oktober 2005.

Station Askær i drift

Eltra tog 400/150 kV-station Askær ved Brande i brug den 3. december efter en meget kort og hektisk byggeperiode. Stationen, hvis vigtigste funktion er at sikre elforsyningen i Øst- og Midtjylland, er tilsluttet 150 kV-nettet gennem et fem km langt kabel til 150/60 kV-stationen i Thyregod.

Reaktiv effekt

På flere transformerstationer installeres der i den kommende tid reaktorer til kompensering af reaktiv effekt. I Tjele og Ferslev (syd for Aalborg) drejer det sig om to 70 Mvar reaktorer. Desuden flyttes den eksisterende 140 Mvar reaktor i Tjele til station Ferslev og tilsluttes som fastindkoblet reaktor til den nye forbindelse mod Nordjyllandsværket. Alle reaktorerne ventes i drift i løbet af 2004.

Projekt Kassø-Vejen

Sønderjyllands Amt genoptog i oktober 2003 behandlingen af Eltra's planer om at udbygge 400 kV-forbindelsen mellem Vejen og Kassø med to ledningssystemer og derved at øge overførselskapaciteten til Tyskland. Sønderjyllands Amt vil i løbet af 2004 udarbejde VVM-redegørelse og gennemføre en offentlig høring. Et godkendt regionplantillæg vil formentlig foreligge i begyndelsen af 2005.

Høje nabopriser smittede

Året startede med det hidtil højeste prisniveau i Nord Pools historie (ca. 80 øre/kWh). Både markedets parter og politikerne holdt hovedet koldt, og det viste sig, at markedet selv kunne klare den alvorlige udfordring på tilfredsstillende måde. Den anstrengte energisituation understregede fordelene ved og behovet for et tæt nordisk samarbejde på elområdet.
På det nordiske energiministermøde i september blev der udtrykt dyb tilfredshed med, at markedet reagerede så hurtigt og præcist, at det var unødvendigt at gribe politisk ind over for markedsfunktionen.
De høje priser, som skyldtes tørårssituation i Norge og Sverige, fik overraskende stor indflydelse på det vestdanske prisniveau. Afsmitningen var uventet, fordi der i Jylland og på Fyn skulle være så rigelig med produktionskapacitet, at kabelforbindelserne mellem Jylland og Norge/Sverige straks ville blive fyldt op, hvorefter de noget lavere kontinentale markedspriser skulle sætte niveauet i Jylland og på Fyn. Sådan siger alle normale markedsteorier, men i praksis udnyttede eksportørerne sjældent kablerne til det nordiske højprisområde så meget, at der opstod egentlige flaskehalse. Derfor havde de kontinentale prissignaler svært ved at slå igennem i Jylland og på Fyn.

Den anspændte situation fik også indflydelse på det vestdanske regulerkraftmarked. Problemet blev særligt stort for aktører, som havde brug for nedregulering. De måtte gang på gang opleve, at den overskydende elektricitet kun kunne indbringe en fjerdedel af det, den havde kostet på spotbørsen. Denne meget store forskel mellem spot- og regulermarkedets priser, ramte ikke mindst de ældre vindmøller, som fra den 1. januar 2003 var henvist til at sælge deres produktion på normale markedsvilkår.

I de ekstremt varme sommermåneder blev højprisområdet flyttet fra Norden til Kontinentaleuropa, men Jylland og Fyn flyttede med. I strid med markedsteorierne opstod der nemlig ikke som ventet en permanent flaskehals på grænsen mellem Danmark og Tyskland. Der var næsten hele tiden ledig kapacitet på grænsen til det kontinentale højprisområde. Derfor kunne de lave nordiske priser kun slå igennem i Jylland og på Fyn i de timer, der var stor dansk vindmølleproduktion.

Indicier på markedsmagt

Eltra har gennemført en foreløbig analyse af udviklingen på det vestdanske elmarked i 2003. Analysen afslører:

- Prisdannelsen og de kommercielle aktørers adfærd har været anderledes, end man oplever i et marked med effektiv konkurrence
- Der er indicier på, at der er anvendt markedsmagt. Konkurrencestyrelsen er i færd med at analysere, om der i konkrete tilfælde er sket misbrug af dominerende position
- Flaskehalshåndtering på den dansk-tyske grænse, som sker ved årlige, månedlige og daglige auktioner, sikrer ikke tilstrækkelig markedsdynamik i kritiske perioder.

Eltra har pligt til at overvåge, om betingelserne for markedsdannelsen i systemansvarsområdet er de bedst mulige under hensyn til de fysiske begrænsninger. Derfor kontakter Eltra konkurrencemyndighederne og Nord Pools markedsovervågning, når aktører opfører sig anderledes, end man kan forvente i et frit marked.
Konkurrencemyndighederne vurderer derefter om konkurrenceloven er overtrådt, mens Nord Pool vurderer om børsområdets "Codes of Conduct" er krænket.
Eltra's markedsovervågning drejer sig også om at kontrollere, om markeds-forskrifterne – især dem, der gælder flaskehalshåndtering – fortsat er optimale, eller om de eventuelt skal justeres.

STRUP

Store energitransporter

2003 var præget af meget store energitransporter i det vestdanske transmissionsnet. I årets begyndelse gik transporterne mod nord, hvor prisniveauet var højt på grund af kold vinter og tørårssituation i Norge og Sverige. En lang, varm sommer satte det kontinentale elsystem under teknisk og økonomisk pres og udløste store energitransporter fra Danmark til Tyskland. Stor vindkraftproduktion i perioder med lavt elforbrug skabte af systemmæssige grunde flere gange store energitransporter, som nabolandene afregnede med priser omkring 0 øre/kWh. Internationalt set blev eftersommeren præget af en serie af de normalt meget sjældne systemsammenbrud: I USA, Sydsverige/Østdanmark, Italien, London og Helsingfors.
Der er efterfølgende udarbejdet ret detaljerede havarirapporter, som findes på de respektive systemansvarlige selskabers hjemmesider. Som en konsekvens af uheldene ventes der blandt andet gennemført forstærkninger af transmissionsnet og forbedringer af kontrol- og kommunikationsforhold.

Det jysk-fynske transmissionsnet var svækket af ombygninger og nyanlæg, da behovet for at kunne klare store energitransporter meldte sig ved årsskiftet 2002/2003. I årets begyndelse måtte kræfterne derfor samles om at skaffe mere overføringskapacitet mod Norden. Det skete bl.a. ved at forcere arbejdet med den nye Nordjyllandsledning, således at en planlagt udetid på det østjyske 150 kV-net kunne afkortes nogle uger.

Nettoeksporten fra Jylland og Fyn til nabo-områderne – især Norge og Sverige – svarede til 1/3 af det vestdanske forbrug. Eksporten steg fra 2,6 TWh til 6,3 TWh. Transportbehovet illustreres af, at den 27-årige Skagerrakforbindelse satte ny overførselsrekord med brutto 5.417 GWh til trods for, at pol 3 (500 MW) var ude af drift i fem måneder og fire dage på grund af transformerhavari i Norge.
Også Konti-Skan-forbindelsens pol 1 (270 MW) havarerede. En kraftig brand ødelagde den 3. oktober en strømrettertransformer i den svenske ende af kablet. Ved at omstille omsætteren til 6-pulsdrift kom pol 1 atter på nettet næste dag. Men dens kapacitet var halveret (til 135 MW). Sådan vil det være indtil efteråret 2005, når en ny Konti-Skan 1 med moderne omformerteknik er klar til brug.

Arbejdet med anlægget af den nye 400 kV-Nordjyllandsledning gjorde det nødvendigt at afbryde parallelle 150 kV-forbindelser i lange perioder. De mange udetider fik væsentlig indflydelse på transportkapaciteten i 2003. Meget vil derfor blive bedre i 2004, når Nordjyllandsledningen (Århus-Aalborg-Vester Hassing) kan tages i brug. Den første og længste del af den nye 400 kV-ledning sættes under spænding i begyndelsen af marts 2004. Hele strækningen ventes klar primo september 2004.

Nødplan

For tredje år i træk har Eltra inddraget decentrale kraftvarmeanlæg i en nødplan for vintermåneder. Anlæggene skal efter ordre fra Eltra's kontrolrum kunne nedreguleres eventuelt stoppes i situationer med stor vindproduktion, hvis alle muligheder for nedregulering på kommercielle anlæg og eksport til nabolandene er udtømte.

Kontrolstrukturen

Overvågning og styring af det jysk-fynske transmissionsnet sker i et tæt samarbejde mellem områdets 150 kV-selskaber og Eltra. Et stadigt tættere samarbejde mellem Midtjyske Net, Sydøstjyske Net og Syd Net er nu udmøntet i operatørselskabet N1, og det betyder, at kontrolrumsfunktionen for de tre selskaber, som dækker halvdelen af det jysk-fynske område, vil blive samlet i Hasle, Århus i løbet af 2004.
På 60 kV-området er der samtidig ved at ske en opsplitning. Det betyder, at 60 kV-nettet, der hidtil har været ejet, organiseret og styret sammenhængende, lidt efter lidt overflyttes til de lokale netselskaber.

Regulerkraft m.m.

Kraftværksaftalen, som trådte i kraft den 1. januar 2000, har betydet, at Elsams centrale kraftværker har sikret de nødvendige reguleringsreserver og systemtjenester i det vestdanske system. Dele af aftalen udløb den 1. januar 2004, og resten følger efter den 1. juli. Eltra gennemførte i efteråret 2003 et EU-udbud om en række systemtjenester og reguleringsreserver. Udbuddet blev gennemført for første kvartal af 2004 og for visse ydelser andet kvartal og hele 2004. Elsam reagerede som den eneste på EU-udbuddet, men herudover lykkedes det for Eltra at indgå aftale med Statnett om gensidig udnyttelse af reservekraft.
Det ventes, at både de hjemlige decentrale kraftvarmeværker og kraftværksselskaber i nabolandene vil byde ind, så snart de får mulighed for at være med.

Hoved- og nøgletal for det vestdanske elsystem 2003

Fysiske udvekslinger med nabo-områder

Produktion:
27.364 GWh

Import:
3.619 GWh

Forbrug:
21.043 GWh

Eksport:
9.940 GWh

Produktions-apparat ultimo året samt udlandsforbin-delser

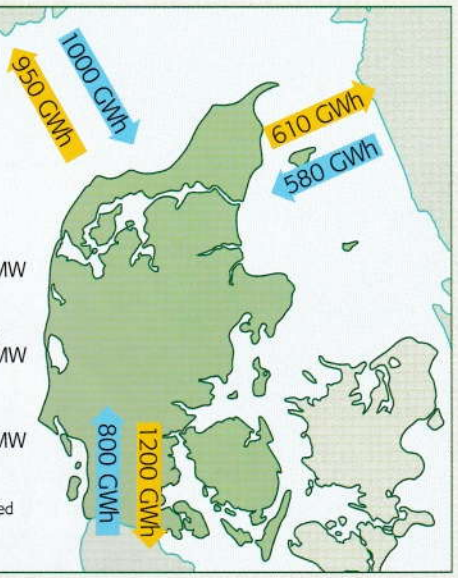

Centrale anlæg:
Effekt: 3.516 MW
Antal anlæg: 11

Decentrale anlæg*):
Effekt: 1.567 MW
Antal anlæg: 560

Vindkraft:
Effekt: 2.374 MW
Antal møller: 4.156

*) Er inkl. 40 MW biokedel ved Enstedværket blok 3

Energibalance i GWh

	1999	2000	2001	2002	2003
Central produktion	13.780,6	11.340,3	12.861,9	12.928,4	16.161,2
Decentral produktion*)	6.437,9	6.245,1	6.811,2	6.723,2	6.839,5
Vind produktion	2.383,7	3.383,7	3.389,9	3.825,0	4.363,4
Produktion i alt	22.602,2	20.969,1	23.062,9	23.476,6	27.364,1
Nettoeksport	2.125,7	299,3	2186,9	2618,6	6320,9
Forbrug inkl. nettab	20.476,5	20.669,8	20.876,1	20.858,0	21.043,2
Årlig tilgang	+ 0,2 %	+ 0,9 %	+ 1,0 %	- 0,1 %	+ 0,9 %

*) Er inkl. produktionen på biokedelen ved Enstedværket blok 3

Tilgang og afgang

	Antal anlæg	MW
Tilgang decentrale anlæg	9	22
Afgang decentrale anlæg	18	5
Tilgang vindmøller	42	77
Afgang vindmøller	150	19

Systemet

	2000	2001	2002	2003
Antal slutkunder	1,6 mio.	1,6 mio.	1,6 mio.	1,6 mio.
Antal netvirksomheder	54	54	50	70
Antal transmissionsselskaber (150 kV)	6	6	6	6
Balanceansvarlige aktører	20	25	32	35

Elbelastning i Jylland og på Fyn

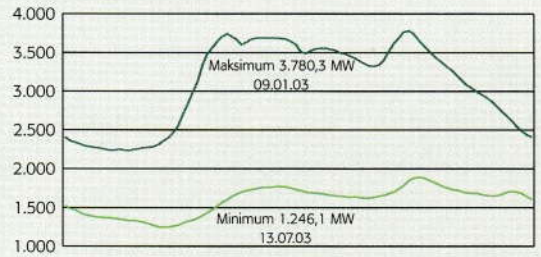

Decentrale anlæg, udvikling i MW

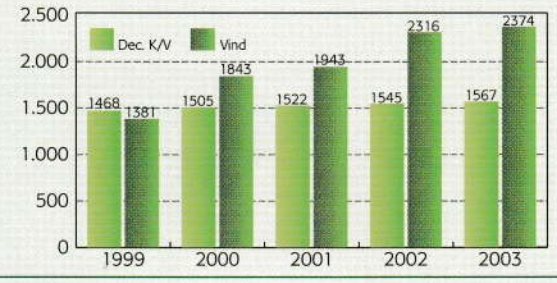

Meteorologiske data

Vindforhold i forhold til normalår i procent (normalår = 100)

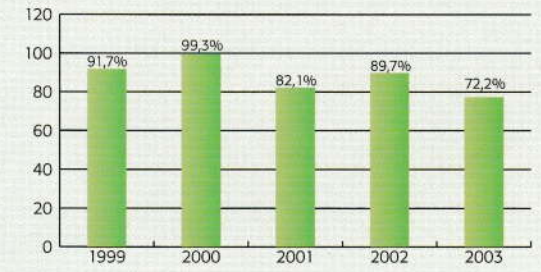

Månedsauktioner af kapacitet mod Tyskland, DKK/MW

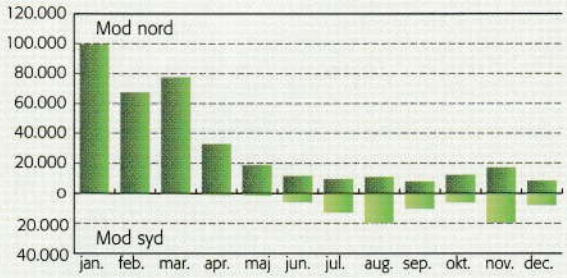

Udvalgte markedsdata, årsværdier

	2000	2001	2002	2003
Områdepris Danmark Vest i kr./MWh (gns.)	122	177	189	250
Nord Pools systempris i kr./MWh (gns.)	95	172	200	273
Gennemsnitlig pristillæg, opregulering i kr./MWh	57	51	52	36
Gennemsnitlig fradrag, nedregulering i kr./MWh	75	87	98	107
Nord Pools omsætning i % af forbruget, køb i Danmark Vest	30	34	47	36
Nord Pools omsætning i % af forbruget, salg i Danmark Vest	21	49	49	66
Opregulering i GWh (sum)	638	638	746	606
Nedregulering i GWh (sum)	519	605	490	582

Op- og nedreguleringspriser i Eltra's område, øre/kWh

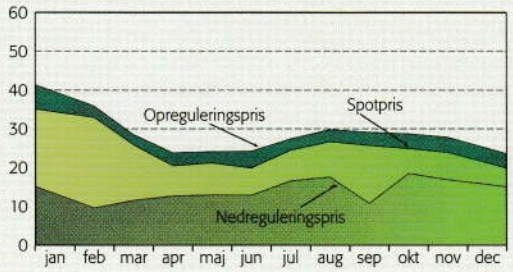

Eldeklaration for el leveret i Jylland-Fyn 2003

	Deklaration for el til forbrug leveret via nettet	Deklaration for aftagepligtig produktion	Deklaration for ikke-aftagepligtig produktion
Udledninger til luft	**g/kWh**	**g/kWh**	**g/kWh**
CO_2*	525,0	266,0	684,0
NO_x	0,99	0,84	1,06
SO_2	0,10	0,04	0,14
CH_4	0,54	1,27	0,01
N_2O	0,01	0,01	0,01
NMVOC	0,13	0,28	0,01
CO	0,27	0,49	0,10
Partikler	0,02	0,01	0,03
Restprodukter			
Kulaske	18,0	-	29,0
Kulslagge	1,9	-	3,2
Gips	3,7	-	6,1
TASP	0,9	-	1,5
Affaldsslagge	8,2	19,5	0,02
RGP, affald	1,0	2,3	0,002
Bioaske	0,6	0,3	0,8
Brændselsforbrug			
Kul	160,0	-	266,0
Olie	2,1	0,4	3,2
Naturgas	46,0	89,0	14,0
Biobrændsler	22,0	17,0	24,0
Affald	45,0	105,0	0,8
Atomkraft	0,0	0,0	0,0

* SF_6-gas er indregnet i CO_2-værdien som CO_2-ækvivalent med faktor 23.900. Samlet udgør SF_6-gas 96 ton ud af 14 mio. ton CO_2.

Se mere om eldeklarationer på www.eltra.dk

Ordforklaringer:

CO_2	Kuldioxid, drivhusgas	CH_4	Metan
CO	Kulilte	NMVOC	Uforbrændte gasser
NO_x	Kvælstofilte	TASP	Tørt afsvovlingsprodukt
N_2O	Lattergas, drivhusgas	RGP, affald	Røggasrensningsprodukter
SO_2	Svovldioxid		

Økonomiske hoved- og nøgletal

	(Beløb i mio. kr.)	2003 Eltra i alt	2003 Systemansvar	2003 Transmission	2002 Eltra i alt	2002 Systemansvar	2002 Transmission	2001 Eltra i alt	2001 Systemansvar	2001 Transmission
Resultatopgørelse	Årets nettoomsætning	6.362	6.362	316	6.365	6.365	318	5.986	5.986	319
	Ordinært resultat før skat	146	1	145	149	1	148	109	0	109
	Årets resultat	102	0	101	104	0	103	227	0	227
Balance	Balancesum	5.162	2.108	3.054	4.801	2.173	2.627	3.945	1.408	2.537
	Investeringer i mat. anlægsaktiver	572	25	547	517	21	496	340	17	323
	Egenkapital	2.040	12	2.028	1.939	12	1.927	1.833	12	1.821
	Årets underdækning	307	307	0	-440	-440	0	-345	-345	0
Nøgletal	Likviditetsgrad	123,64	158,72	79,27	111,05	139,86	81,33	63,56	74,76	24,05
	Afkastningsgrad	4,02 %		5,91%	4,76%		6,65%	5,34%		6,34%
	Forrentning af egenkapital	5,12%		5,13%	5,50%		5,51%	4,41%		4,44%
	Soliditetsgrad	39,52%	0,58%	66,40%	40,38%	0,54%	73,34%	46,46%	0,82%	71,80%

Øre/kWh	2002 Lavlast	2002 Højlast	2002 Spidslast	2002 Gennemsnit	1/1-31/3-2003 Lavlast	1/1-31/3-2003 Højlast	1/1-31/3-2003 Spidslast	1/1-31/3-2003 Gennemsnit	1/4-31/12-2003 Lavlast	1/4-31/12-2003 Højlast	1/4-31/12-2003 Spidslast	1/4-31/12-2003 Gennemsnit
PP-tarif	41,7	50,6	55,8	47,3	38,7	47,0	51,8	43,9	38,7	47,0	51,8	43,9
PSO-tarif	2,3	2,3	2,3	2,3	3,0	3,0	3,0	3,0	2,2	2,2	2,2	2,2
Nettarif produktion	0,4	0,6	1,0	0,7	0,4	0,6	0,7	0,5	0,4	0,6	0,7	0,5
Nettarif forbrug	4,4	4,7	4,8	4,6	3,1	3,3	3,4	3,2	1,9	2,2	2,3	2,1

Året, som gik

1. januar
Det sidste trin i den danske markedsåbning åbner markedet for alle elforbrugere.

4. februar
Eltra's interne havarirapport om systemsammenbruddet 28. december 2002 godkendes af bestyrelsen. Rapporten bliver derefter offentliggjort på internettet (www.eltra.dk).

26. februar
Eltra og Eltra's Netudvalg arrangerer den første "Eltra-netkonference" med 80 deltagere. Et væsentligt tema er behovet for bredt samarbejde om håndtering af distribueret produktion. Blandt talerne er den hollandske konsulent Frank van Overbeeke.

10. marts
Med økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen og miljøminister Hans Chr. Schmidt som værter gennemfører regeringen en velbesøgt klimakonference på Børsen i København.

2. april
Rapport om forskningsprojekt vedrørende forurening fra decentrale kraftvarmeværker bliver modtaget meget positivt på F&U-seminar hos Eltra. Eltra har gennemført projektet i samarbejde med blandt andet Dansk Gasteknisk Center, Kedelforeningen, Danmarks Miljøundersøgelser, Danske Fjernvarmeværkers Forening og Tech-Wise (Elsam).

23. april:
På Eltra's repræsentantskabsmøde vedtages, at bestyrelsen skal udarbejde et oplæg vedrørende Eltra's struktur og ejerforhold. Oplægget skal behandles på et ekstraordinært repræsentantskabsmøde inden sommerferien.

24. april
MARS (markedsmagtmodellen) præsenteres på et seminar hos Eltra. Blandt deltagerne er repræsentanter for de nordiske energi- og konkurrencemyndigheder, Nord Pool Spot, DTU, og RTE (fransk TSO).

9. maj
Politisk aftale om udviklingen af det danske energimarked m.m. (herunder ændring af ejerforhold og struktur for systemansvar og transmission af el og naturgas). Aftalen indgås mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, SF, Det Radikale Venstre, Kristendemokraterne.

18. juni
Eltra holder ekstraordinært repræsentantskabsmøde omkring strukturdrøftelser.

9. juli
Skagerrakforbindelsens pol 3 afbrydes af transformeruheld i Norge og kommer først tilbage på nettet 13. december.

15. august
Systemsammenbrud lammer otte delstater i den

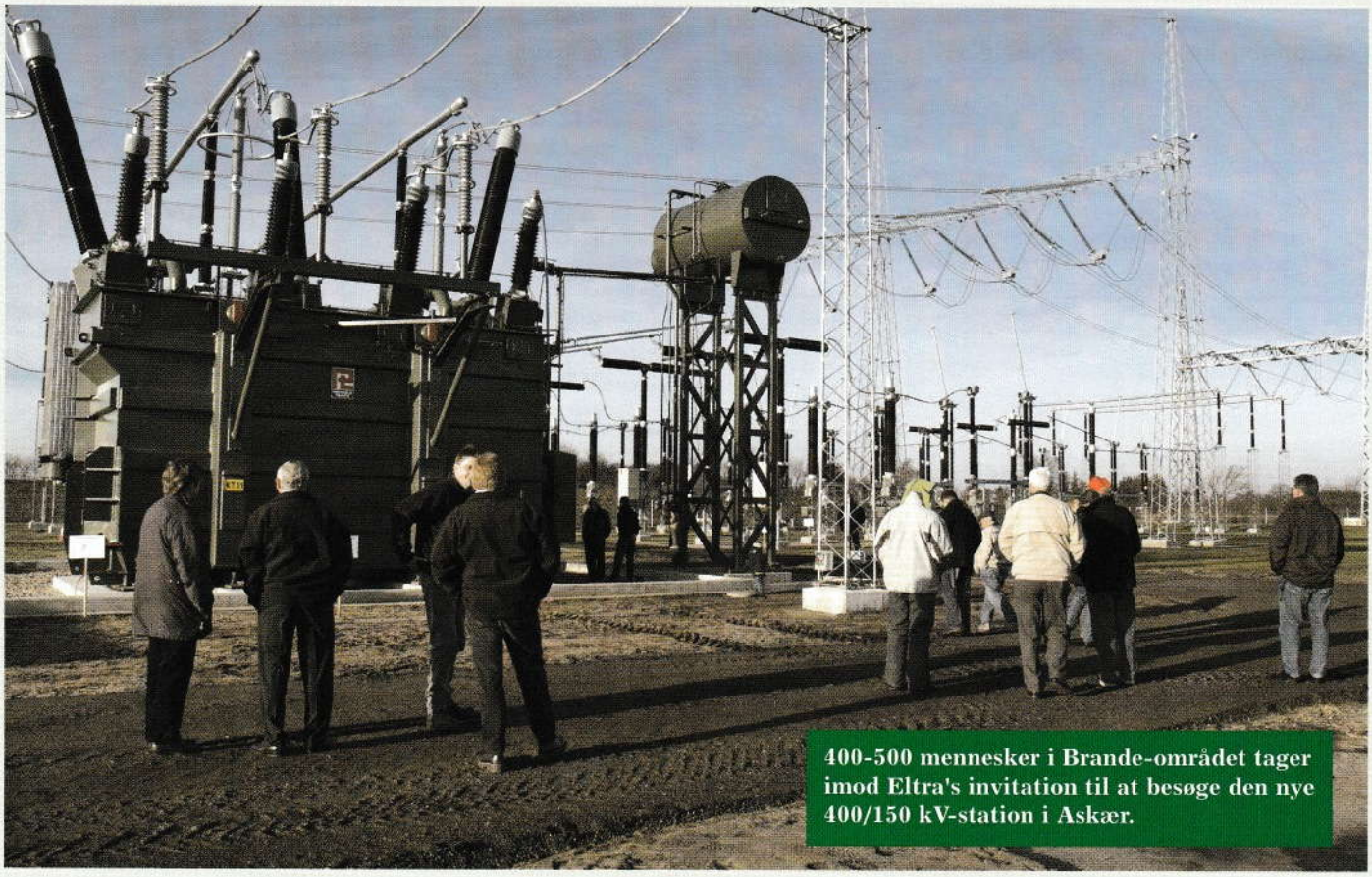

400-500 mennesker i Brande-området tager imod Eltra's invitation til at besøge den nye 400/150 kV-station i Askær.

Friis Fotografi, Kolding

Eltra's Brugerråd samlet til møde i Skærbæk, Fredericia. Forrest: Direktør Erik Nørregaard Hansen (Foreningen Danske Kraftvarmeværker), professor Jørgen Grønnegård Christensen (formand, Aarhus Universitet), direktør Hans Duus Jørgensen (Elfor) og direktør Erik Folkersen (Elsam) og cand.pol. Leif Nielsen (Dansk Elhandel).
I midten: Energichef Jens Astrup Madsen og projektleder Steen Schütt (begge Landbrugsrådet), chefembedsdyrlæge Niels-Ole Bjerregaard (Forbrugerrådet), energichef Niels O. Gram (Dansk Industri), lektor Finn Lunde-Nielsen (Elsam) og Eltra's adm. direktør Georg Styrbro.
Bagest: Direktør Hans Chr. Sørensen (Danmarks Vindmølleforening), økonom Martin Windelin (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd), adm. direktør Ebbe Seligmann (Elfor), adm. direktør Chr. Pedersen (Dansk Industri), adm. direktør Michael Mikkelsen (Dansk Elhandel), direktør Asbjørn Bjerre (Danmarks Vindmølleforening) og Eltra's formand, lektor Hans Schiøtt. – Fraværende: fru Rut Jørgensen (Forbrugerrådet), energipolitisk medarbejder Henrik Lilja (Håndværksrådet), VVS-installatør Per Storm Mortensen (Håndværksrådet) og driftsleder Mogens Uhrskov (Danske Fjernvarmeværkers Forening).

De organisationer, der har udpeget medlemmerne, er nævnt i parentes.
Oversigt over Eltra's Brugerråd på side 14.

nordøstlige del af USA og Canada.

2. september
Spotprisen går amok i det vestdanske elmarked.

23. september
Spændingskollaps rammer fire mio. mennesker i Sydsverige og Østdanmark. Det varer syv timer, før systemet atter er i orden.

28. september
Kortslutninger på højspændingsledninger i Schweiz mørklægger hele Italien i næsten et døgn.

1. oktober:
Eltra holder sin anden brugerkonference i Kolding. Blandt talerne er ETSOs generalsekretær Ana Aguado og adm. direktør Jørn Limann, Nord Pool Spot AS.

3. oktober
Konti-Skan 1 afbrydes af transformerbrand i Sverige. Det lykkes senere at få pol 1 til at fungere med halv kapacitet (135 MW), indtil hele anlægget bliver fornyet i efteråret 2005.

20.-22. oktober
International "wind-workshop" i Billund med Eltra som medarrangør samler 160 eksperter fra hele verden.

19. november
Eltra holder ordinært repræsentantskabsmøde i Vejle.

29. november
400-500 mennesker i Brande-området tager imod Eltra's invitation til at besøge den nye 400/150 kV-station i Askær. Stationen sættes under spænding 3. december.

2. december
Eltra orienterer en snes tilrejsende borgmestre og kommunale teknikere fra Østrig om Nordjyllandsledningsprojektet med hovedvægten lagt på kabellægning.

Økonomi: Transmission 2003

Principper for transmission

Indtægtsrammer
Transmissionens aktiviteter har siden den 1. januar 2000 været reguleret via indtægtsrammer. Indtægtsrammen angiver de maksimale indtægter som Eltra kan opkræve for at drive og vedligeholde 400 kV-nettet og udlandsforbindelserne, afskrivninger på anlægsaktiverne samt finansieringsudgifter ved investeringer.

Indtægtsrammerne justeres årligt for eventuelle ændringer i afskrivnings- og forrentningsgrundlag samt for inflation. Krav om øget effektivitet skærer 3 pct. af rammerne hvert år. Rammerne giver mulighed/risiko for at oparbejde overskud eller underskud.

Reguleringsregnskab
Eltra skal udarbejde et reguleringsregnskab. Eltra har valgt at kalde dette for "Regnskab for transmission".

Transmissionsregnskabet består på indtægtssiden hovedsageligt af indtægtsrammen. Omkostningssiden for transmissionsnettet indeholder drift, vedligehold, F&U, afskrivninger på netaktiver, personaleomkostninger samt omkostninger til finansiering.

Lovgrundlag
Lovgrundlaget for reguleringen er Ellovens § 70 samt tilhørende BEK nr. 1182 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for transmissionsvirksomheder med elforsyningsnet over 150 kV.

Årets indtægtsramme

Eltra's foreløbige indtægtsramme for 2003 er beregnet til 316 mio. kr. Rammen er reduceret med det akkumulerede effektivitetskrav, som ved udgangen af 2003 udgør i alt 12 pct. Det svarer til i alt 23 mio. kr. Rammen er samtidig øget med 3,5 mio. kr. til dækning af drifts- og vedligeholdelsesomkostninger på Horns Rev.

Årets resultat før skat

Transmissionsresultatet før skat blev 145 mio. kr. (3 mio. kr. mindre end i 2002). Årsag: Et lille fald i indtægtsrammen, dyrere drift og vedligeholdelse af nettet samt en billigere finansiering.

Årets resultat efter skat

Årets resultat efter skat blev 101 mio. kr. En del af overskuddet stammer fra forrentning af indskudskapitalen på 7 pct. (0,5 mio. kr.), sideordnede aktiviteter (2 mio. kr.) samt datterselskabet Eltra 409 (2 mio. kr.). På grund af forestående investeringer i transmissionsnettet bruges hele overskuddet til konsolidering. Herved øges den bundne egenkapital med 96,5 mio. kr. og den fri egenkapital med 4,5 mio. kr.

Regnskab for transmission

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Indtægtsramme	315.740	317.922
Arbejde udført for egen regning	35.874	31.955
Andre driftsindtægter	19.761	12.069
Årets aktivitet	**371.376**	**361.946**
Andre eksterne omkostninger	34.003	33.120
Personaleomkostninger	53.627	49.156
Afskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	122.866	112.795
Resultat af primær drift	**160.880**	**166.875**
Indtægter af kapitalandele	2.745	3.006
Finansielle indtægter	3.779	4.183
Finansielle omkostninger	22.530	25.771
Ordinært resultat før skat	**144.874**	**148.292**
Skat af ordinært resultat	43.421	45.115
Årets resultat	**101.453**	**103.177**

Systemansvarets tarifregnskaber

Tarifregnskab for aftagepligtig produktion (PP)

Salg af PP
Aftagepligtig el fra vindmøller og decentrale kraftvarmeværker dækkede 43,3 pct. af elforbruget, svarende til 8.635 GWh. Herfor betalte de vestdanske elforbrugere 3.839 mio. kr., svarende til 44 øre/kWh. Den gennemsnitlige markedspris på elbørsen var 25 øre/kWh.

Omkostningerne til aftagepligtig el fordeles ligeligt på elforbrugerne, dog er der særlige rabatordninger for store elforbrugere og nettoafregnede egenproducenter, som fik reduceret udgifterne med henholdsvis 6 mio. kr. og 81 mio. kr.

Øst-vest-udligning
De østdanske elforbrugere betalte 587 mio. kr. til Eltra for 1.060 GWh aftagepligtig el produceret på vestdanske VE-anlæg (vindmøller og biomassefyrede decentrale kraftvarmeværker). Når man modregner markedsværdien (1.060 GWh a 25 øre/kWh) betød udligningsordingen en besparelse for de vestdanske forbrugere på 323 mio. kr. svarende til 1,6 øre/kWh.

Aftagepligtig produktion
Eltra's samlede omkostninger til aftagepligtig el var 4.405 mio. kr. inkl. en regulering på 6 mio. kr. Det var 1 pct. mindre end i 2002. Årsagen var et fald i vindkraftproduktionen, lavere afregningspris til decentrale anlæg, samt at Randersværket udgik af aftagepligten i 2003.

Vindmøller
Aftagepligtige vindmøller afregnes efter "Bekendtgørelse om nettilslutning af

Principper for PP-tariffen

Eltra har som systemansvarlig pligt til at aftage elektricitet produceret på industrielle og decentrale kraftvarmeværker og visse private vindmøller (§ 57, stk. 1, nr. 1-3).

Energien og omkostningerne ved den aftagepligtige produktion skal (ifølge § 9 og § 28, stk. 2, nr. 4) fordeles ligeligt på elforbruget med følgende undtagelser:

- Østdanmark skal aftage en forholdsmæssig andel af den aftagepligtige produktion, der er baseret på vedvarende energi. (§ 8 a, stk. 1) ("øst-vest-udligning")

- Den del af elforbruget, der overstiger 100 GWh, fritages for at bidrage til:
  - pristillæg til VE-energi (§ 8, stk. 5).
  - priskompensation til Elsams decentrale anlæg (§ 8, stk. 7).

Nettoafregnede egenproducenter kan modregne deres egen elproduktion i deres aftageforpligtigelse (§ 8 a, stk. 3). De skal således ikke betale PP-tarif for denne del af deres forbrug.

Eltra's omkostninger ved at købe og fordele energien bliver opkrævet via PP-tariffen. Tariffen varierer over døgnet. Eventuelle over- eller underdækninger i regnskabsåret tilbagebetales eller opkræves i de(t) efterfølgende år.

Udviklingen i den aftagepligtige produktion

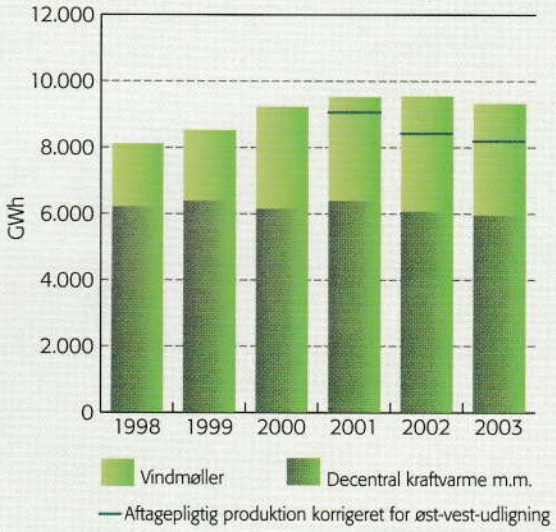

Fordeling af omkostninger til aftagepligtig produktion

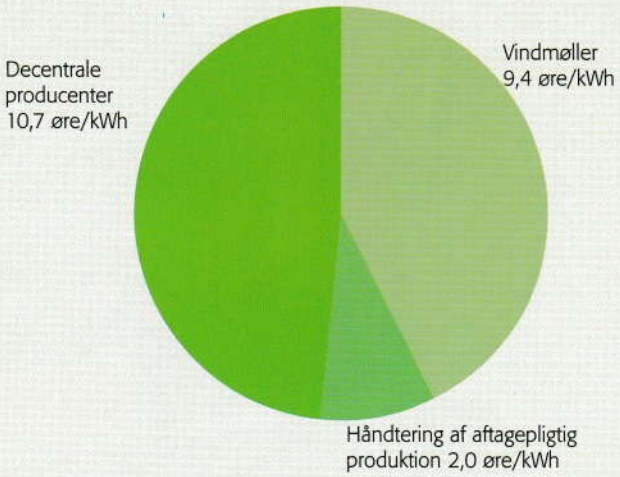

vindmøller og prisafregning af vindmølleproduceret elektricitet m.m.". Der er tale om en fast pris på 33 øre/kWh i de første 10 år, hvorefter de får markedspris. Vindmøller får desuden et pristillæg på 27 øre/kWh, indtil de har opbrugt den tildelte fuldlastkvote. Herefter falder pristillægget til 10 øre/kWh. Vindmøller, der har været tilsluttet i 10 år, og som har opbrugt deres fuldlastkvote, udgår af aftagepligten og afregnes med pristillæg via PSO-tariffen.

Eltra købte 3.368 GWh fra aftagepligtige vindmøller. Det var 103 GWh mindre end i 2002. Faldet skyldtes dels at 2003 var vindfattigt, dels at mange vindmøller gled ud af aftagepligten i 2003.
Ved udgangen af 2003 var den samlede installerede effekt for aftagepligtige vindmøller faldet til 1.861 MW (-7 pct.).

Tarifregnskab for aftagepligtig produktion (PP)

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Salg af PP	3.839.081	4.169.116
Øst-vest-udligning	586.633	584.176
Årets underdækning	-23.414	-298.721
Nettoomsætning	**4.402.300**	**4.454.571**
Arbejde udført for egen regning	2.618	1.916
Årets aktivitet	**4.404.918**	**4.456.487**
Køb af aftagepligtig produktion	3.146.275	3.300.827
Regulering og udglatning af aftagepligtig produktion	371.693	243.623
Pristillæg til aftagepligtig VE-energi	853.566	875.849
Omkostninger vedrørende køb af el i alt	4.371.535	4.420.299
Bruttoresultat	**33.384**	**36.188**
Andre eksterne driftsomkostninger	12.455	11.428
Personaleomkostninger	14.411	12.342
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	3.617	0
Resultat af primær drift	**2.901**	**12.418**
Finansielle indtægter	0	0
Finansielle omkostninger	2.901	12.418
Ordinært resultat	**0**	**0**

Afregning af vindmøller og decentrale anlæg

	Regnskab 2003			Regnskab 2002		
	Produktion GWh	Gennemsnitlig afregningspris øre/kWh	Omkostninger mio. kr.	Produktion GWh	Gennemsnitlig afregningspris øre/kWh	Omkostninger mio. kr.
Energiafregning						
Aftagepligtige kraftvarmeværker	5.961	34,4	2.044	5.889	35,7	2.102
Aftagepligtige vindmøller under 10 år	3.309	33,0	1.090	3.471	33,0	1.146
Aftagepligtige vindmøller over 10 år	58	20,2	12	-	-	-
Randersværket	-	-	-	195	27,0	53
Energiafregning i alt	**9.328**	**33,8**	**3.146**	**9.555**	**34,5**	**3.301**
Pristillæg						
Aftagepligtige VE-kraftvarmeværker	49	10,0	5	62	10,0	6
Aftagepligtige VE-kraftvarmeværker	285	27,0	77	266	27,0	72
Aftagepligtige vindmøller	808	10,0	81	821	10,0	82
Aftagepligtige vindmøller	2.559	27,0	691	2.650	27,0	716
Pristillæg i alt			**854**			**876**

Eltra udbetalte 1.874 mio. kr. i energiafregning og pristillæg til de aftagepligtige vindmøller. Det svarer til en gennemsnitlig pris på 55,6 øre/kWh, 0,4 øre/kWh mindre end i 2002.

Decentrale anlæg

Aftagepligtige industrielle og decentrale anlæg afregnes efter bekendtgørelse om afregning af decentrale anlæg eller efter aftaler mellem værkerne og elforsyningen. Priserne afhænger navnlig af udviklingen i kulprisen. I afregningsaftaler mellem værkerne og elforsyningen indgår også udviklingen i oliepriser, lønninger og renten.

Eltra købte 5.961 GWh aftagepligtig produktion af decentrale anlæg for 2.044 mio. kr.

Den gennemsnitlige afregningspris var 34,4 øre/kWh, 1,3 øre mindre end i 2002.

Afhængig af brændselstypen får decentrale anlæg, der producerer VE-elektricitet (halm, biogas m.m.), udbetalt pristillæg på 10 eller 27 øre/kWh. Tillægget er fastsat i bekendtgørelse om pristillæg til elektricitet produceret af visse vedvarende energianlæg.
Der blev i alt udbetalt 82 mio. kr., stort set det samme som i 2002.

Ved udgangen af 2003 var der 1.465 MW decentral effekt (- 21 MW).

Udglatning og regulering

Eltra fastsætter løbende en bindende prognose for den mængde aftagepligtige produktion, som netselskaberne skal aftage tre måneder senere. Da elproduktionen fra vindmøller og decentral kraftvarme er umulig at forudsige så lang tid i forvejen, må Eltra hver dag købe og sælge el i spot- og balancemarkedet for at overholde prognosen og for at sikre den nødvendige balance i systemet.

Eltra's bindende prognose i 2003 omfattede i alt 8.635 GWh, men der blev kun produceret 8.268 GWh, når der korrigeres for øst-vest-udligningen. Eltra var derfor nødt til at opkøbe 367 GWh på spot- og balancemarkedet. Det kostede 91 mio. kr.

For at udjævne variationerne i den aftagepligtige elproduktion var det derudover nødvendigt at købe/sælge 1.365 GWh for at sikre systembalancen i hele driftsdøgnet.

De samlede omkostninger til denne udglatning og regulering var 372 mio. kr.

Eltra's samlede omkostninger til varetagelse af balanceansvaret for den aftagepligtige produktion var 3,4 øre/kWh. (+1,1 øre/kWh). Stigningen skyldtes især et generelt højere prisniveau på spotmarkedet.

Finansiering

Renteomkostningerne til PP-tariffen faldt til 3 mio. kr. (-10 mio. kr). Faldet skyldes, at underdækningen oparbejdet i 2002 næsten blev afviklet samt et generelt lavere renteniveau.

Årets underdækning

Ved udgangen af 2003 var underdækningen på 56 mio. kr. (-23 mio. kr.). Underdækningen er indregnet i tariffen for 2004.

Årets underdækning

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Samlet underdækning primo året	79.072	377.794
Årets underdækning	-23.414	-298.721
Samlet underdækning ultimo året	**55.658**	**79.072**

Regulering af den aftagepligtige produktion

GWh	2003	2002
Køb af aftagepligtig produktion	9.328	9.555
Øst-vest-udligning	-1.060	-1.081
Netto køb af aftagepligtig produktion	**8.268**	**8.474**
Ekstra køb på spot- og balancemarkedet	367	276
Salg af aftagepligtig produktion	**8.635**	**8.750**

Tarifregnskab for offentlige forpligtelser (PSO)

Indtægter vedrørende PSO
PSO-tariffen var i første kvartal 3,0 øre/kWh og i 2.-4. kvartal 2,2 øre/kWh. Det samlede afregningsgrundlag var 20.799 GWh, hvilket gav en samlet PSO-indtægt på 496 mio. kr.

Store elforbrugere fik en rabat på 2 mio. kr. Nettoafregnede egenproducenter sparede 4 mio. kr.

Omkostninger
De samlede PSO-omkostninger udgjorde 722 mio. kr., svarende til 3,5 øre/kWh af det samlede forbrug. Forskellen mellem PSO-indtægter og omkostninger (-225 mio. kr.) dækkes af overført overdækning fra tidligere år.

Pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg
Kraftværksejede VE-anlæg får et tillæg, som svarer til forskellen mellem markedsprisen og en garanteret afregningspris, som varierer med anlægstypen. Endvidere gives der et biomasse-tillæg på 100 kr./ton til Studstrupværket og 50 kr./ton til Herningværket. Elsam VE-anlæg producerede 1.295 GWh (+528 GWh). Heraf bidrog biomasseanlæggene med 568 GWh (+155 GWh). Stigningen skyldtes især opstart med flisfyring på Herningværket. Vindmøller producerede 727 GWh (+373 GWh). Her skyldtes stigningen udelukkende, at havmølleparken på Horns Rev kom i normal drift.
Det samlede pristillæg til Elsam blev 301 mio. kr. (+44 pct.) – inklusive et biomasse-tillæg på 20 mio. kr. og en efterregulering fra tidligere år (+ 3 mio. kr.).

Det gennemsnitlige pristillæg faldt fra 26,3 øre/kWh til 21,6 øre/kWh. Faldet på 4,7 øre/kWh skyldtes især en generelt højere markedspris.

Pristillæg til ikke-aftagepligtige vindmøller
Ældre vindmøller (over 10 år) får et tillæg på op til 10 øre/kWh. Der blev udbetalt 21 mio. kr. for produktion på 269 GWh. Det svarer til 7,8 øre/kWh.

Ejere af ikke-aftagepligtige vindmøller modtager en kompensation på 2,3 øre/kWh for selv at stå for balanceringen af produktionen, undtaget fra reglen er landbrugsejede vindmøller. Der blev udbetalt 4 mio. kr.

Øst-vest-udligning af pristillæg
Omkostninger til kraftværksejede VE-anlæg og ikke-aftagepligtige vindmøller er med i "øst-vest-udligningen". Eltra modtog 30 mio. kr. mod en omkostning på 5 mio. kr. året før.

Elektricitetsrådet
Ifølge § 25 i Stærkstrømsloven skal Systemansvaret betale Elektricitetsrådets virksomhed. Eltra opkrævede 28 mio. kr. ligeligt på hele elforbruget.

Mindste produktionskapacitet
Eltra har indgået en aftale, som forpligter Elsam til at opretholde en produktionskapacitet på mindst 2.900 MW i perioden 2000-2003. Aftalen sikrer, at der er så megen produktionskapacitet til rådighed, at forbrugerne i det jysk-fynske område (eksklusive den del, der dækkes af prioriteret produktion) altid kan blive dækket ved køb i markedet, selv når der er uforud-

Tarifregnskab for offentlige forpligtelser (PSO)

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Indtægter vedrørende PSO	495.698	465.617
Årets underdækning	225.071	224.588
Nettoomsætning	**720.770**	**690.205**
Arbejde udført for egen regning	841	596
Årets aktivitet	**721.610**	**690.801**
Omkostninger vedrørende køb af el i alt	0	0
Bruttoresultat	**721.610**	**690.801**
Pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg	300.549	209.098
Pristillæg m.v. til ikke-aftagepligtige vindmøller	24.489	0
Øst-vest-udligning af pristillæg	-29.783	4.984
F&U i miljøvenlig elproduktion	53.072	71.556
F&U i effektiv energianvendelse	14.750	5.900
Brændselsberedskabslagre	0	45.780
Mindste produktionskapacitet	192.000	192.000
Elektricitetsrådet	28.027	25.559
Nettilslutning af vindmøller og dec. kraftvarmeværker	74.409	95.542
Nettilslutning af havmøller	16.882	8.436
Miljøundersøgelser vedrørende havmøller	12.725	10.565
Øvrige PSO-omkostninger	73	822
Andre eksterne driftsomkostninger	3.999	3.553
Andre eksterne omkostninger i alt	691.192	673.796
Personaleomkostninger	4.627	3.837
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	1.155	0
Resultat af primær drift	**24.636**	**13.168**
Finansielle indtægter	0	0
Finansielle omkostninger	24.636	13.168
Ordinært resultat	**0**	**0**

Pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg

	Regnskab 2003			Regnskab 2002		
	Produktion GWh	Pristillæg øre/kWh	Omkostning mio. kr.	Produktion GWh	Pristillæg øre/kWh	Omkostning mio. kr.
Vindmøller nettilsluttet før 1. januar 2000	192	38,9	75	232	43,2	100
Vindmøller nettilsluttet efter 1. januar 2000	75	21,6	16	78	25,9	20
Havvindmøller	460	23,5	108	44	16,9	7
Biomasseanlæg	568	14,3	81	413	17,9	74
Pristillæg i alt	1.295	21,6	280	767	26,3	202
Tilskud til afbrænding af biomasse			20			6
Pristillæg i alt			301			209

Principper for PSO-tariffen

PSO-tariffen dækker udgifterne til offentlige forpligtelser (forsyningssikkerhed og miljøvenlig el) bortset fra dem, der er omfattet af PP-tariffen.

Forsyningssikkerhed
- Sikre tilstrækkelig produktionskapacitet (§ 27 a i Elloven)
- Opretholde brændselsberedskabslagre (§ 30).

Miljøvenlig el
- Udbetale pristillæg til kraftværkernes miljøvenlige elproduktion (§ 59 a)
- Udbetale pristillæg og balanceringsgodtgørelse til vindmøller, der udgår af aftagepligten (§ 59 b)
- Forskning og udvikling i miljøvenlig elproduktion (§ 29)
- Forskning og udvikling i effektiv energianvendelse (§ 22, stk. 5)
- Miljøundersøgelser i forbindelse med havmøller (§ 17, stk. 6)
- Nettilslutning af vindmøller og decentrale kraftvarmeværker (§§ 67 og 68)
- Nettilslutning af havmøller (§ 9, stk.1, nr. 4).

Omkostningerne ved at gennemføre de offentlige forpligtelser fordeles forholdsmæssigt på alt elforbrug i Jylland og på Fyn (§ 9, stk. 1).

Omkostningerne til pristillæg og balanceringsgodtgørelse til kraftværkernes VE-elproduktion og ikke-aftagepligtige vindmøller skal ifølge § 9, stk. 3, udlignes mellem Øst- og Vestdanmark.

PSO-tariffen betales af bruttoforbruget. Store elforbrugere og nettoafregnede egenproducenter er dog fritaget for dele af omkostningerne til pristillæg til kraftsværksejede VE-anlæg og ikke-aftagepligtige vindmøller:

- Rabatten ydes for den del af forbruget, der overstiger 100 GWh (§ 8, stk. 6)

- Nettoafregnede egenproducenter får en lignende rabat for deres egenproduktion (§ 8 a, stk. 3).

Omkostninger til pristillæg til kraftsværksejede VE-anlæg og ikke-aftagepligtige vindmøller er udskilt i et selvstændigt regnskab med egen over-/underdækning.

Eventuelle over- eller underdækninger tilbagebetales eller opkræves i de(t) efterfølgende regnskabsår.

Eltra's PSO-tarif i 2003

Øre/kWh	1. kv.	2.-4. kv.
PSO-tarif	3,0	2,2
Rabat til store elforbrugere og nettoafregnede egenproducenter	1,8	0,8

sete begrænsninger på udlandsforbindelserne.

Eltra betaler 480 mio. kr. om året i aftalens løbetid. Den samlede betaling på 1.920 mio. kr. opkræves hos forbrugerne over 10 år, svarende til 192 mio. kr. årligt.

F&U i miljøvenlig elproduktion

Eltra skal sikre, at der gennemføres F&U-aktiviteter i miljøvenlig elproduktion. Myndighederne har fastsat en ramme på 100 mio. kr./år til dette arbejde. Eltra's andel udgør 59 mio. kr. I 2003 blev der bevilget støtte til projekter inden for biomasse, kraftvarme, solceller og vindkraft for 56 mio. kr. Der blev desuden anvendt 4 mio. kr. til faglig bistand og administration af ordningen. Der blev i løbet af året opgjort bort-

Fordelingen af PSO-omkostninger

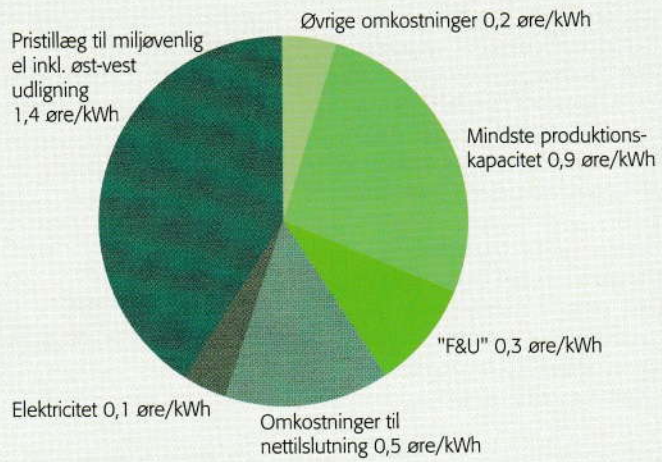

faldne forpligtelser på 7 mio. kr. Disse stammer fra projekter, som er afsluttet uden, at det samlede budget er brugt, eller er blevet stoppet bl.a. som følge af manglende fremdrift. Efter denne modregning er der opkrævet 53 mio. kr. i 2003. De samlede forpligtelser vedrørende igangværende projekter var ved årets udgang 100 mio. kr.

F&U i effektiv energianvendelse

Netselskaber skal udføre F&U-aktiviteter til fremme af effektiv energianvendelse hos forbrugerne. Omkostningerne hertil (15 mio. kr.) betales via systemansvarets PSO-tarif. Ordningen administreres af Elfor. Eltra skal sikre, at der sker en koordination mellem de forskellige F&U-aktiviteter, som støttes via PSO-tariffen.

Nettilslutning af vindmøller og decentrale kraftvarmeværker

Omkostningerne ved nettilslutning af vindmøller og

Teknologiudvikling vedrørende miljøvenlig elproduktion

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Decentral kraftvarmeproduktion	15.716	15.033
Fornyelige brændsler	8.710	668
Vedvarende energi	18.892	8.955
Tværgående projekter	612	162
Miljøvenlig elproduktion i alt	**43.930**	**24.818**
Projekter i forbindelse med pålæg		
Biomassepålæg af 6. december 1993	5.634	3.122
Havmøllepålæg af 13. februar 1998	3.142	0
Pålægsprojekter i alt	**8.776**	**3.122**
Udbetalt til projekter i alt	**52.706**	**27.940**
Hensat til senere udbetaling	**2.841**	**29.370**
Administrative omkostninger	**4.091**	**1.690**
Totale omkostninger	**59.638**	**59.000**
Opkrævede udgifter til forpligtelser vedrørende pålægsprojekter - ej udbetalt	**0**	**17.115**
Bortfaldne forpligtelser i året	**-6.566**	**-4.558**
Opkrævet til PSO-F&U i alt	**53.072**	**71.556**

decentrale anlæg på de lave spændingsniveauer skal fordeles ligeligt på alle forbrugere. Det beløb sig til 74 mio. kr.

Netselskaberne brugte 7 mio. kr. ved tilslutning af decentrale anlæg (især nye biogasanlæg og udvidelser på eksisterende kraftvarmeanlæg). Omkostningerne ved tilslutning af vindmøller blev 66 mio. kr. Beløbet er større end ventet, men skyldes, at mange nettilslutninger ultimo 2002 først blev afregnet i 2003. Udligningsordningen kostede 0,8 mio. kr. at administrere.

PSO-omkostninger eksklusive aftagepligtig produktion

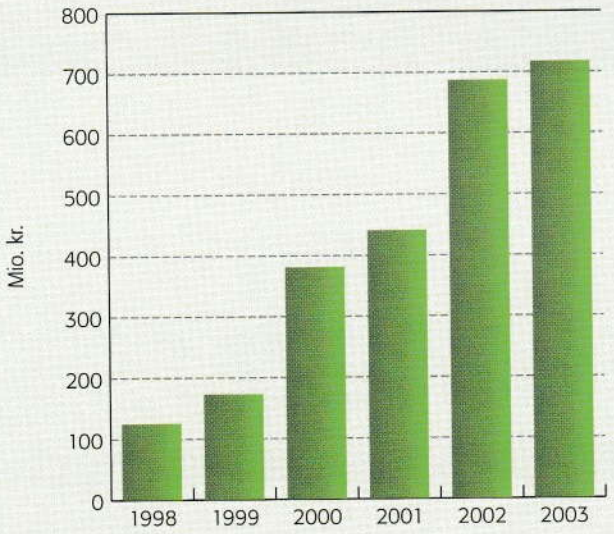

Årets underdækning

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Samlet underdækning primo året	-291.600	-516.188
Årets underdækning	225.071	224.588
Samlet underdækning ultimo året	**-66.528**	**-291.600**

Nettariffer i år 2003

	Lavlast	Højlast	Spidslast	Gennem-snit	Indtægt
		øre/kWh			mio. kr.
Produktion	0,4	0,6	0,7	0,5	92
Forbrug, jan-marts	3,1	3,3	3,4	3,2	493
Forbrug, april-dec	1,9	2,2	2,3	2,1	

Nettilslutning af havmøller

Det kostede 337 mio. kr. at slutte Horns Rev møllepark til nettet. Beløbet opkræves over 20 år (17 mio. kr./år).

Miljøundersøgelser vedrørende havmøller

Miljøundersøgelser i forbindelse med havmølleparker kan afholdes som en PSO-omkostning, hvis undersøgelserne har væsentlig betydning for fremtidige projekter.
Det beløb sig til 13 mio. kr.

Finansiering

Omkostningerne til finansiering steg med 11 mio. kr. i forhold til 2002. Det skyldtes primært en øget lånefinansiering, som følge af mindste produktionskapacitets-betaling samt nettilslutning til Horns Rev. Renteomkostningerne blev på 25 mio. kr. i 2003.

Årets underdækning

Den samlede overdækning i PSO-tariffen var ved årets start 292 mio. kr., heraf 133 mio. kr. vedrørende pristillæg. Ved årets udgang var overdækningen bragt ned til 67 mio. kr., hvoraf 54 mio. kr. kan henføres til pristillæg.

Tarifregnskab for net- og systemtjenester

Netbetaling

Af et forbrug på 20.404 GWh (-115 GWh) blev der over net- og systemtariffen opkrævet 493 mio. kr. (-445 mio. kr.).
Den ikke-aftagepligtige produktion, der leveres til nettet, belastes med "Nettarif for produktion". Det drejede sig om 17.595 GWh (+4.660 GWh), som måtte betale 92 mio. kr. (+25 mio. kr.).

I 2003 var ETSOs transitudligningsordning samt Nordels interne transitudligningsordning for nettab gældende.
ETSOs transitordning betød, at udveksling over den dansk/tyske grænse blev belastet med 1 €/MWh. Provenu fra import-tariffen blev samlet i en fælles Nordel-pulje, som fordeltes mellem de nordiske systemansvarlige. Til gengæld betalte Nordel-puljen 1 €/MWh for eksport til ETSO-området på vegne af de nordiske aktører, der eksporterede til Tyskland.
Samlet fik Eltra en indtægt på 14 mio. kr. i transitafgift fra ETSO og Nordel. Heri indgår en omkostning på 6 mio. kr. som følge af efterregulering vedrørende 2002.

Auktion på Tysklandsgrænsen

Overføringskapaciteten på den dansk-tyske grænse udbydes ved årlige, månedlige og daglige auktioner i samarbejde med E.ON Netz. Eltra's andel af provenuet var 179 mio. kr. (-7 mio. kr.).

Flaskehalsindtægter fra Nord Pool

Begrænsninger i overførselskapaciteten mellem Nord Pools prisområder giver anledning til forskellige priser i områderne. Prisforskellen opsamles som flaskehalsindtægter hos Nord Pool og fordeles mellem de systemansvarlige virksomheder efter overenskomst i Nordel. Eltra's andel blev 277 mio. kr. (+15 mio. kr.) – heraf blev 65 mio. kr. overført til Elsam som led i aftalen om Eltra's frikøb af Skagerrakforbindelserne.

Regulerkraft- og balancemarked

Eltra købte regulerkraft for 94 mio. kr. og videresolgte den til de balanceansvarlige for 141 mio. kr. Overskuddet på 47 mio. kr. er på niveau med overskuddet i 2002.

Overskuddet opstår, fordi ubalancer bliver afregnet efter et to-prissystem:

- Ubalancer, der går i samme retning som systemets ubalance og dermed bidrager til en øget uba-

Tarifregnskab for net- og systemtjenester

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Netbetaling	598.032	1.023.244
Auktion på Tysklandsgrænsen	178.770	186.059
Indtægter fra balancemarkedet	141.055	167.276
Flaskehalsindtægter fra Nord Pool	212.121	206.378
Øvrige indtægter under net- og systemtjenester	2.829	3.539
Salg af net- og systemtjenester	1.132.807	1.586.497
Årets underdækning	105.686	-366.094
Nettoomsætning	**1.238.492**	**1.220.403**
Arbejde udført for egen regning	8.644	6.716
Andre driftsindtægter	1.729	1.834
Årets aktivitet	**1.248.865**	**1.228.953**
Nettab	140.836	111.202
Nettab i opsamlingsnet for vindmøller	25.893	0
Regulerkraft, specialregulering og modkøb	103.909	140.624
Omkostninger til køb af el i alt	270.637	251.827
Bruttoresultat	**978.228**	**977.127**
Betaling for 150 kV-net	175.826	181.063
Betaling for reservekapacitet	243.671	236.000
UCTE-krav vedr. effekt- og frekvensregulering	29.000	29.000
Kapacitetsbetaling vedr. Skagerrakforbindelsen	10.774	13.028
Energitilsynet og Energistyrelsens tilsyn	16.564	19.422
F&U i net og system	3.085	793
Andre driftsomkostninger	41.122	40.053
Andre eksterne driftsomkostninger	520.042	519.359
Betaling for 400 kV- og udlandsforbindelser	315.740	317.922
Personaleomkostninger	47.582	43.256
Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	77.052	71.852
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	11.973	14.003
Resultat af primær drift	**5.839**	**10.734**
Finansielle indtægter	0	0
Finansielle omkostninger	5.188	10.083
Ordinært resultat	**651**	**651**

lance, bliver afregnet med et gennemsnit af de priser, som udbyderne af regulerkraft stiller.
- Ubalancer, der går imod systemets samlede ubalance og som dermed hjælper systemet, afregnes til spotpris.

Overskuddet på regulerkraft- og balancekraftmarkedet medgår til dækning af de øvrige omkostninger under net- og systemtjenester.

Eltra kan af hensyn til forsyningssikkerheden pålægge elproducenter at starte ekstra enheder eller ændre den planlagte produktion mod betaling. For at opretholde den overførselskapacitet, der er frigivet til markedet dagen før driftsdøgnet, kan det være nødvendigt at købe regulerkraft i eget og/eller nabo-området for at afhjælpe en flaskehals. Omkostninger til specialregulering og modkøb blev i 2003 i alt 10 mio. kr.

Nettab

Eltra betaler nettabet i 150/400 kV-nettet samt halvdelen af nettabet i Skagerrakforbindelsen. Det beløber sig til 141 mio. kr. (+30 mio. kr.). Stigningen skyldes dels øget nettab på grund af større eltransporter, dels generelt højere elpriser.

Tabet i 150/400 kV-nettet betragtes som almindeligt forbrug, og der betales derfor forbrugsnettarif, PSO-tarif og PP-tarif af nettabet. På nettab i udlandsforbindelserne betales kun forbrugsnettarif.

Principper for net- og systemtariffen

Net- og systemtariffen dækker systemansvarets omkostninger ved at drive det overordnede transmissionsnet og sikre elsystemets funktion i det jysk-fynske elforsyningsområde:

Netopgaver
- Brug af 400 kV-nettet og udlandsforbindelserne (§ 21, stk. 4)
- Brug af 150 kV-nettet (§ 21, stk. 4)
- Nettab i 150/400 kV-nettet og udlandsforbindelserne (§ 69, stk. 1)
- Specialregulering og modkøb (§ 31)
- Drift m.v. af Skagerrakforbindelsen (§ 28, stk. 2, nr. 3).

Systemopgaver
- Opretholde den tekniske kvalitet og balance i det jysk-fynske elforsyningsområde (§ 27 a, stk. 1, nr. 1)
- Energitilsynet og Energistyrelsens tilsyn (§ 51, stk. 2 og stk. 3)
- Balancemarked (§ 27, stk. 5)
- Regulerkraftmarked (§ 27c, stk. 4).

Omkostninger betales af indtægter fra net- og systemtariffen og fra håndteringen af udlandsforbindelserne samt indtægter fra håndteringen af balance- og regulerkraftmarkedet. Net- og systemtariffen betales af nettets brugere og er delt op i en betaling for forbrug og en betaling for produktion fra ikke-aftagepligtige anlæg.

Nettariffen for produktion fastsættes ud fra en nordisk nettarifanbefaling, der betyder, at man harmoniserer producenternes tariffer og lader forbrugerne betale de resterende omkostninger.

Net- og systemtariffen for forbrug betales af forbrug fra nettet. Nettoafregnede egen-producenter kan fradrage egenproduktionen i forbrugsgrundlaget.

Eventuelle over- eller underdækninger i regnskabsåret tilbagebetales eller opkræves i de(t) efterfølgende regnskabsår.

Nettab i opsamlingsnet for vindmøller

Nettab i opsamlingsnettet for vindmøller er efter den

Mio. kr.	Indtægtsramme
Eltra	316
FynsNet	20
Midtjyske Net	36
NV Net	43
Sydøstjyske Net	31
Syd Net	14
Vestjyske Net	32
I alt	492

Omsætning og priser i Eltra's balancemarked

		2003	2002	2001	2000
Omsætning af regulerkraft:					
Opregulering	GWh	606	745	638	638
Nedregulering	GWh	582	490	605	519
Samlet omsætning	GWh	1.188	1.235	1.243	1.157
Omsætning af balancekraft:					
Opregulering	GWh	1.153	1.249	1.286	1.106
Nedregulering	GWh	1.172	990	1.083	964
Samlet omsætning	GWh	2.326	2.239	2.369	2.070
Gns. pristillæg, opregulering	kr./MWh	36	52	53	58
Gns. prisfradrag, nedregulering	kr./MWh	107	100	89	75
Antal balanceansvarlige, ultimo året		35	32	25	20

Eltra's indtægter og omkostninger i balancemarkedet

(Beløb i mio. kr.)	2003	2002	2001	2000
Køb/salg af balancekraft (indtægt)	141,1	167,3	106,9	115,1
Køb/salg af regulerkraft (omkostning)	94,1	124,6	76,5	76,0
Overskud, topris-model	47,0	42,7	30,4	39,1
Udgifter til modkøb/specialregulering	9,8	16,0	1,3	26,5
Overført til nettarif	37,2	26,7	29,1	12,6

Udvikling i nettab

GWh	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Nettab i 150/400 kV-nettet	269	212	197	182	138	100
Nettab i Skagerrakforbindelser	244	179	164	166	108	103
I alt	**513**	**391**	**361**	**347**	**246**	**203**

20. maj 2003 en PSO-omkostning, men det er nettab før den 20. maj ikke. Energitilsynet pegede på muligheden for at etablere en midlertidig vestdansk udligningsordning for den udækkede periode. Eltra og Elfor enedes om en ordning, hvorefter Eltra dækkede netselskabernes omkostninger (26 mio. kr.) via net- og systemtariffen.

Energitilsynet og Energistyrelsen

Eltra opkræver en afgift til dækning af Energitilsynet og Energistyrelsens omkostninger vedrørende den kollektive elforsyning. Det blev i 2003 til 17 mio. kr.

150/400 kV-nettet og udlandsforbindelserne

150 kV- og 400 kV-nettet samt jævnstrømsforbindelserne til udlandet stilles til rådighed for systemansvaret mod betaling. Betalingen er maksimalt den indtægtsramme som Energitilsynet fastsætter for selskaberne. Betalingen til 150 kV-nettet udgjorde i 2003 176 mio. kr., mens Eltra's indtægtsrammer var 316 mio. kr.

Effekt- og frekvensregulering

Eltra skal overholde UCTE-krav til effekt- og frekvensstøtte i det europæiske synkront samkørende system. I den forbindelse skal Eltra kunne levere en primærregulering på +/- 35 MW. Eltra har derfor indgået en aftale med Elsam, som stiller denne reguleringsmulighed til rådighed mod en årlig betaling på 29 mio. kr.

Årets over-/underdækning

(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
Samlet underdækning primo året	303.454	62.640
Årets underdækning	105.686	-366.094
Samlet underdækning ultimo året	**-197.768**	**-303.454**

Betaling for reservekapacitet

Det er nødvendigt at have reservekapacitet og systemtjenester til rådighed for at sikre forsyningssikkerheden. Eltra har indgået en aftale med Elsam, der forpligter Elsam til at stille en havarireserve på 250 MW samt en række systemtjenester til rådighed. Systemtjenesterne sikrer, at systemet ikke bryder ned, og at elektriciteten opfylder de nødvendige kvalitetskrav til spænding og frekvens. Havarireserven kan benyttes, hvis større produktionsenheder eller udlandsforbindelserne får havari.
Eltra har derudover haft en aftale med E.ON Energie om levering af 220 MW opreguleringsreserve. De samlede omkostninger var 244 mio. kr. i 2003.

Afskrivning på systemtjenester

I 1998 betalte Eltra 300 mio. kr. for rettigheder til systemtjenester i energiudvekslingsaftalerne med Norge og Sverige. Betalingen for rettighederne afskrives over seks år med 50 mio. kr. pr. år og er afskrevet ved udgangen af 2003.

Frikøb af udlandsforbindelserne

Eltra betalte i 2000 Elsam og Statkraft/E.ON Energie 217 mio. kr. som kompensation for særrettigheder på Skagerrakforbindelserne. Beløbet opkræves over 10 år med 22 mio. kr. pr. år.

Eltra betalte E.ON Energie 15 mio. kr. i 2002 for at give afkald på rettigheder på overførselskapaciteten på den dansk-tyske grænse. Omkostningen opkræves via nettariffen med 5 mio. kr. pr. år i 3 år.

Kapacitetsbetaling vedrørende Skagerrakforbindelsen

Eltra og Statnett betaler hver halvdelen af drifts- og kapacitetsomkostningerne på Skagerrakforbindelsen. Det blev i 2003 til 10 mio. kr. for kapacitet og 1 mio. kr. til drift.

Finansiering

Renteomkostningerne til net- og systemtariffen blev 5 mio. kr. (-5 mio. kr.). Faldet skyldtes ændringer i tariffens overdækning samt faldende renteniveau.

Årets underdækning

Der var ved årets start en samlet overdækning på 303 mio. kr., som i årets løb blev reduceret til 198 mio. kr. Beløbet betales tilbage over tarifferne i 2004.

Overskud og forrentning af andelskapital

Andelskapitalen er forrentet med 7 pct., svarende til 0,7 mio. kr. før skat. Denne forrentning overføres til den fri egenkapital.

Ledelsens regnskabspåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Årsregnskabsloven. Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsrapporten giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2003, samt af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar 2003 til 31. december 2003.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets vedtagelse.

Fredericia, d. 24. marts 2004.

Georg Styrbro
adm. direktør

Jørgen Munk Hansen
økonomichef

Bestyrelse:

Hans Schiøtt
formand

Tage Thomsen
næstformand

Martin Glerup

Leo Mikkelsen

Helga Moos

Peder Kolby Pedersen

Kresten Philipsen

Niels E. Rasmussen

Jens-Ove Simonsen

Revisionspåtegning

Til andelshaverne i Eltra

Vi har revideret årsrapporten for Eltra amba for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2003.

Selskabets ledelse har ansvaret for årsrapporten. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsrapporten.

Den udførte revision
Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsrapporten ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Revisionen indeholder stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsrapporten anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsrapporten. Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion
Det er vor opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2003 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar 2003 til 31. december 2003 i overensstemmelse med Årsregnskabsloven.

Fredericia, d. 24. marts 2004

KPMG C. Jespersen

Jakob Nyborg
statsaut. revisor

Erik Dybdahl
statsaut. revisor

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for år 2003 for Eltra er udarbejdet i henhold til bestemmelserne i Årsregnskabsloven for klasse C virksomheder.

Årsrapporten er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt

Indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser, som beskrevet for hver enkelt regnskabspost omstående.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Koncernregnskab

Med henvisning til bestemmelserne i Årsregnskabslovens § 13, stk. 1 nr. 3 har selskabets ledelse undladt at udarbejde koncernregnskab for Eltra og det 100 pct. ejede datterselskab Eltra 409 II. Undladelsen begrundes med datterselskabets beskedne størrelse i forhold til moderselskabet.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs.

Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til kursen på transaktionsdagen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender henholdsvis anden gæld.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige aktiver eller forpligtelser, indregnes direkte på egenkapitalen. Indtægter og omkostninger vedrørende sådanne sikringstransaktioner overføres fra egenkapitalen ved realisation af det sikrede og indregnes i samme regnskabspost som det sikrede.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætningen omfatter indtægter fra tarifferne for PSO, aftagepligtig produktion (PP) og net- og systemtjenester samt transmission. Derudover indeholder nettoomsætningen årets ikkefakturerede over-/underdækning.

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver indeholder personaleudgifter samt indirekte omkostninger afholdt i forbindelse med egenfremstilling.

Andre indtægter

Andre indtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedformål, herunder indtægter ved nettilslutning af havmøller.

Omkostninger vedrørende køb af el

Omkostninger vedrørende køb af el indeholder direkte omkostninger til køb af aftagepligtig produktion, regulering- og udglatning af aftagepligtig produktion samt pristillæg til privat VE-energi. Omkostninger er afholdt for at opnå årets nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder drifts- og vedligeholdelsesomkostninger, betaling for 150 kV-nettet, betaling for reservekapacitet, betaling til mindste produktionskapacitet samt pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg.

Under andre eksterne omkostninger indregnes tillige forskning- og udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering.

Personaleomkostninger
Personaleomkostninger indeholder lønninger og gager, pensioner, andre omkostninger til social sikring samt øvrige personaleomkostninger til uddannelse m.v., der er afholdt i årets løb.

Afskrivninger
Afskrivninger indeholder af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle indtægter og omkostninger
Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, kursgevinster og -tab vedrørende gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoordning for skat.

Resultat før skat i datterselskaber
I moderselskabets resultatopgørelse føres den forholdsmæssige andel af datterselskabers overskud eller underskud før skat efter regulering af den forholdsmæssige andel af intern avance/tab. Andel i datterselskabers skat udgiftsføres under skat af årets resultat.

Skat af årets resultat
Den forventede skat af årets skattepligtige indkomst udgiftsføres i resultatopgørelsen tillige med resultatføring af årets forskydning i hensættelse til udskudt skat. Den andel af den resultatførte skat, der knytter sig til årets ekstraordinære resultat, henføres hertil, mens den resterende del henføres til årets ordinære resultat.

Eltra indgår i sambeskatning med det 100 pct. ejede datterselskab Eltra 409 II. Eltra og Eltra 409 II anses således som samme juridiske skatteenhed.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver
Immaterielle anlægsaktiver omfatter rettigheder vedrørende systemtjenester og transitaftaler.

De immaterielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere.

Immaterielle anlægsaktiver afskrives lineært over den økonomiske levetid, dog maksimalt over den periode, i hvilken selskabet har erhvervet rettighederne.

Der er anvendt følgende afskrivningsperioder:

Rettigheder vedrørende systemtjenester	6 år
Transitaftaler	3 - 10 år

Materielle anlægsaktiver
Materielle anlægsaktiver omfatter grunde og bygninger, transmissionsnet og transformerstationer, andre tekniske anlæg, edb-udstyr samt driftsmateriel og inventar.

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller genindvindingsværdi, hvor denne er lavere. I kostprisen indgår omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug samt indirekte omkostninger. Finansieringsomkostninger indgår i kostprisen, hvis opførelsesperioden er af længere varighed.

Afholdte omkostninger, der tilfører et materielt anlægsaktiv nye eller forbedrede egenskaber, eller på anden måde forøger det pågældende aktivs kapitalværdi, klassificeres som forbedring og tillægges det pågældende aktivs kostpris.

Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid.

Der er anvendt følgende afskrivningsperioder:

Domicilbygninger	100 år
Transmissionsnet og transformerstationer	20-50 år
- dog HVDC-poler	30 år
Andre tekniske anlæg	10 år
Edb-udstyr	3 år
Driftsmateriel og inventar	5-10 år

Nyanskaffelser med en anskaffelsessum under 50.000 kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger.

Finansielle anlægsaktiver
Kapitalandele i datterselskaber måles efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i datterselskaber måles i balancen til den forholdsmæssige andel af selskabernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i datterselskaber overføres til egenkapitalen under reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger anskaffelsesværdien.

Kapitalandele hvor den samlede ejerandel udgør mindre end 20 pct. måles til kostpris, svarende til kapitalandelenes markedsværdi.

Varebeholdninger
Varebeholdninger omfatter beholdninger af reservedele og komponenter, som indgår i selskabets strategiske beredskab. Beholdningerne måles til kostpris.

Tilgodehavender
Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter (debet)
Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår, herunder eventuel nettounderdækning i indeværende og tidligere regnskabsår.

Hensatte forpligtelser

Selskabsskat og udskudt skat
Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte skatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes

med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne elimineringer af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de danske skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter omkostninger til vedligeholdelse af dele af lysledernettet samt hensatte forpligtelser på idriftsatte anlæg. Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabet økonomiske ressourcer.

Finansielle gældsforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandør samt anden gæld, måles til nettorealisationsværdi.

Periodeafgrænsningsposter (kredit)
Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver, indeholder eventuel akkumuleret nettooverdækning i indeværende og tidligere regnskabsår.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser selskabets pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året samt selskabets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet
Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode med udgangspunkt i nettoomsætning med fradrag for driftsudgifter og reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapitalen, betalte finansielle og ekstraordinære poster samt betalte selskabsskatter.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet
Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, materielle anlægsaktiver samt værdipapirer henført til investeringsaktivitet.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger afledt af ændringer i størrelse eller sammensætning af selskabets egenkapital samt optagelse af og afdrag på prioritetsgæld, anden langfristet gæld og kortfristet bankgæld.

Likvider
Likvider omfatter likvide beholdninger og letrealisable værdipapirer.

Segmentoplysninger

Selskabets risici og den interne økonomistyring knytter sig til de tre funktionsområder aftagepligtig produktion (PP), PSO og net- og systemtjenester. For hvert område er der fastsat en tarif, således at indtægter og udgifter balancerer på budgetteringstidspunktet.
Segmentoplysninger er opdelt på de tre funktionsområder og transmission på både resultatopgørelsen og balancen.

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings vejledning 1997.

De i hoved- og nøgletalsoversigten anførte økonomiske nøgletal er beregnet således:

Likviditetsgrad	Omsætningsaktiver x 100 / Kortfristede gældsforpligtelser
Afkastningsgrad	Resultat af primær drift x 100 / Gns. operative aktiver
Operative aktiver	Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket beholdninger, andre rentebærende aktiver (inkl. aktier) samt kapitalandele i associerede virksomheder
Forretning af egenkapital	Ordinært resultat efter skat x 100 / Gennemsnitlig egenkapital
Soliditetsgrad	Egenkapital x 100 / Balancesum

Resultatopgørelse

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
3	**Nettoomsætning**	**6.361.562**	**6.365.179**
	Arbejde udført for egen regning	47.977	41.183
	Andre driftsindtægter	21.491	13.903
	Årets aktivitet	**6.431.030**	**6.420.265**
4	Omkostninger vedrørende køb af el	4.642.172	4.672.125
	Bruttoresultat	**1.788.858**	**1.748.140**
5	Andre eksterne omkostninger	1.257.692	1.237.702
6	Personaleomkostninger	120.247	108.591
11/12	Afskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	216.664	198.650
	Resultat af primær drift	**194.256**	**203.197**
7	Indtægter af kapitalandele	2.745	3.006
8	Finansielle indtægter	3.779	4.183
9	Finansielle omkostninger	55.254	61.441
	Ordinært resultat før skat	**145.526**	**148.944**
10	Skat af ordinært resultat	43.617	45.311
	ÅRETS RESULTAT	**101.909**	**103.633**
	Årets resultat disponeres således:		
	Overført overskud	98.010	98.981
	Overført til nettoopskrivning efter den indre værdis metode	1.883	2.109
	Overskud ved sideordnede aktiviteter	2.016	2.543
	Årets resultat	**101.909**	**103.633**

Aktiver

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Pr. 31.12.2003	Pr. 31.12.2002
	AKTIVER		
	Anlægsaktiver		
11	**Immaterielle anlægsaktiver**		
	Rettigheder vedrørende systemtjenester	0	50.000
	Transitaftaler	141.515	168.567
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	**141.515**	**218.567**
12	**Materielle anlægsaktiver**		
	Domicilejendomme	41.423	41.818
	Stationer	646.852	634.517
	HVDC-anlæg	579.125	611.605
	Transmissionsnet og transformerstationer	1.217.220	1.161.369
	Andre tekniske anlæg	153.679	108.264
	Edb-udstyr	12.397	5.267
	Driftsmateriel og inventar	15.967	15.702
	Udførsel og forudbetaling af materielle anlægsaktiver	625.174	338.905
	Materielle anlægsaktiver i alt	**3.291.836**	**2.917.447**
7	**Finansielle anlægsaktiver**		
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	6.780	4.897
	Kapitalandele i Nord Pool Spot	29.016	29.016
	Finansielle anlægsaktiver i alt	**35.796**	**33.913**
	Anlægsaktiver i alt	**3.469.147**	**3.169.927**
	Omsætningsaktiver		
	Reservedele og komponenter	5.947	7.115
	Tilgodehavender		
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	9.199	5.415
14	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	448.238	580.948
15	Periodeafgrænsningsposter	1.157.630	881.166
16	Udskudte skatteaktiver	0	6.274
	Tilgodehavender i alt	**1.615.068**	**1.473.804**
24	**Likvide beholdninger**	71.636	149.741
	Omsætningsaktiver i alt	**1.692.651**	**1.630.661**
	AKTIVER I ALT	**5.161.798**	**4.800.588**

Passiver

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Pr. 31.12.2003	Pr. 31.12.2002
	PASSIVER		
	Egenkapital		
	Andelskapital	18.607	18.607
	Opskrivningshenlæggelser	1.461.903	1.461.903
	Regulering finansielle instrumenter til dagsværdi	1.387	1.896
	Nettoopskrivning efter den indre værdis metode	6.270	4.387
	Overført overskud	349.432	251.422
	Realiseret overskud ved sideordnede aktiviteter	202.388	200.372
	Egenkapital i alt	**2.039.988**	**1.938.588**
	Hensatte forpligtelser		
16	Udskudt skat	37.728	0
17	Hensatte forpligtelser	21.373	31.315
	Hensatte forpligtelser i alt	**59.101**	**31.315**
	Gældsforpligtelser		
18	**Langfristede gældsforpligtelser**		
	Den Nordiske Investeringsbank	300.000	300.000
	Den Europæiske Investeringsbank	893.640	1.062.330
	DePfa Bank	500.000	0
	Langfristede gældsforpligtelser i alt	**1.693.640**	**1.362.330**
	Kortfristede gældsforpligtelser		
	Langfristede gældsforpligtelser der forfalder inden for 1 år	0	0
19	Pengeinstitutter	206.380	142.033
20	Leverandørgæld	416.875	456.274
21	Anden gæld	537.177	354.068
13	Periodeafgrænsningsposter	208.638	515.981
	Kortfristede gældsforpligtelser i alt	**1.369.070**	**1.468.356**
	Gældsforpligtelser i alt	**3.062.710**	**2.830.686**
	PASSIVER I ALT	**5.161.798**	**4.800.588**

25	**Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser**
26	**Verserende retssager**
27	**Valuta- og renterisici samt anvendelse af afledte finansielle instrumenter**
28	**Honorar til repræsentantskabsvalgt revisor**

Udvikling af egenkapital

Beløb i 1.000 kr.	Andelskapital	Opskrivnings-henlæggelser	Regulering af finansielle instrumenter til dagsværdi	Netto-opskrivning efter den indre værdis metode	Realiseret overskud ved sideordnede aktiviteter	Overført overskud	I alt
Egenkapital 1. januar 2003	18.607	1.461.903	1.896	4.387	200.372	251.422	1.938.588
Årets reguleringer			-509				-509
Overført af årets resultat				1.883	2.016	98.010	101.909
Egenkapital 31. december 2003	**18.607**	**1.461.903**	**1.387**	**6.270**	**202.388**	**349.432**	**2.039.988**
Bunden egenkapital		1.461.903	1.387			343.701	1.806.992
Fri egenkapital	18.607			6.270	202.388	5.731	232.996
Egenkapital 31. december 2003	**18.607**	**1.461.903**	**1.387**	**6.270**	**202.388**	**349.432**	**2.039.988**

I den frie egenkapital er der medtaget andelskapital og overskud ved sideordnede aktiviteter. Der er ikke medtaget en andel af opskrivningshenlæggelserne i den frie egenkapital, idet det er uafklaret, hvorvidt dette skal ske.

Pengestrømsanalyse

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
22	Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital	104.314	843.969
23	Ændring i driftskapital	-12.601	35.944
8	Finansielle indtægter	3.779	4.183
9	Finansielle omkostninger	-55.254	-61.441
	Betalt selskabsskat	0	0
	Pengestrøm fra driftsaktivitet	**40.238**	**822.655**
	Køb af kapitalandele i Nord Pool Spot	0	-29.016
	Køb af immaterielle anlægsaktiver	0	-15.600
	Køb af materielle anlægsaktiver	-581.010	-517.190
	Salg af materielle anlægsaktiver	67.009	962
	Pengestrøm fra investeringsaktivitet	**-514.001**	**-560.844**
	Fremmedfinansiering:		
	Forøgelse af kortfristede gældsforpligtelser til pengeinstitutter	64.348	-1.201.233
	Forøgelse af langfristede gældsforpligtelser	331.310	1.062.330
	Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	**395.658**	**-138.903**
	Årets pengestrøm fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet	**-78.105**	**122.909**
	Likvider pr. 1. januar	149.741	26.832
24	**Likvider pr. 31. december**	**71.636**	**149.741**

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)					
		Systemansvar			Transmission	I alt
1	**Segmentoplysninger, resultatopgørelse regnskab 2003**	PP	PSO	Net- og system-tjenester		
	Omsætning*	**4.425.714**	**495.698**	**1.132.807**	**315.740**	**6.054.219**
	Årets underdækning	-23.414	225.071	105.686		307.343
	Nettoomsætning*	**4.402.300**	**720.770**	**1.238.492**	**315.740**	**6.361.562**
	Arbejde udført for egen regning	2.618	841	8.644	35.874	47.977
	Andre driftsindtægter			1.729	19.761	21.491
	Årets aktivitet	**4.404.918**	**721.610**	**1.248.865**	**371.376**	**6.431.030**
	Nettab			140.836		140.836
	Nettab i opsamlingsnet for vindmøller			25.893		25.893
	Regulerkraft, specialregulering og modkøb			103.909		103.909
	Køb af aftagepligtig produktion	3.146.275				3.146.275
	Regulering og udglatning af aftagepligtig produktion	371.693				371.693
	Pristillæg til aftagepligtig VE-energi	853.566				853.566
	Omkostninger vedrørende køb af el i alt	4.371.535	0	270.637	0	4.642.172
	Bruttoresultat	**33.384**	**721.610**	**978.228**	**371.376**	**1.788.858**
	Betaling for 400 kV- og udlandsforbindelser*			315.740		0
	Betaling for 150 kV-nettet			175.826		175.826
	Betaling for reservekapacitet			243.671		243.671
	UCTE-krav vedr. effekt- og frekvensregulering			29.000		29.000
	Kapacitetsbetaling vedr. Skagerrakforbindelsen			10.774		10.774
	F&U i miljøvenlig elproduktion		53.072			53.072
	F&U i effektiv energianvendelse		14.750			14.750
	Mindste produktionskapacitet		192.000			192.000
	Elektricitetsrådet		28.027			28.027
	Energitilsynet og Energistyrelsens tilsyn			16.564		16.564
	Nettilslutning af vindmøller og dec. kraftvarmeværker		74.409			74.409
	Nettilslutning af havmøller		16.882			16.882
	Miljøundersøgelser vedrørende havmøller		12.725			12.725
	Øvrige PSO-omkostninger		73			73
	Pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg		300.549			300.549
	Pristillæg m.v. til ikke-aftagepligtige vindmøller		24.489			24.489
	Øst-vest-udligning af pristillæg		-29.783			-29.783
	Administration	12.455	3.999	41.122		57.576
	Drift og vedligeholdelse af net				33.350	33.350
	F&U i net og system			3.085	653	3.738
	Andre eksterne omkostninger i alt	12.455	691.192	520.042	34.003	1.257.692
	Personaleomkostninger	14.411	4.627	47.582	53.627	120.247
	Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver			77.052		77.052
	Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	3.617	1.155	11.973	122.866	139.611
	Afskrivninger i alt	3.617	1.155	89.025	122.866	216.664
	Resultat af primær drift	**2.901**	**24.636**	**5.839**	**160.880**	**194.256**
	Indtægter af kapitalandele				2.745	2.745
	Finansielle indtægter				3.779	3.779
	Finansielle omkostninger	2.901	24.636	5.188	22.530	55.254
	Ordinært resultat før skat	**0**	**0**	**651**	**144.874**	**145.526**
	Skat af ordinært resultat			195	43.421	43.617
	Årets resultat			**456**	**101.453**	**101.909**

* Transmissionen stiller alle sine ydelser til rådighed for systemansvaret mod betaling. Transmissionens samlede indtægtsramme inklusive overskuddet ved transmissionens aktiviteter er således indarbejdet som en omkostning i systemansvarets regnskab under posten "Betaling for 400 kV og udlandsforbindelser". Denne interne betaling er elimineret i det samlede resultat for Eltra.

Noter

Note (Beløb i 1.000 kr.)

		Systemansvar			Transmission	I alt
2	Segmentoplysninger, balance regnskab 2003	PP	PSO	Net- og system-tjenester		
	AKTIVER					
	Anlægsaktiver					
	Immaterielle anlægsaktiver			141.515		141.515
	Materielle anlægsaktiver	21.505	6.870	71.184	3.192.278	3.291.836
	Finansielle anlægsaktiver			29.016	6.780	35.796
	Anlægsaktiver i alt	**21.505**	**6.870**	**241.715**	**3.199.059**	**3.469.147**
	Omsætningsaktiver					
	Varebeholdninger	97	31	322	5.496	5.947
	Tilgodehavender	120.533	1.152.000	232.211	110.324	1.615.068
	Udligning vedrørende Horns Rev		312.558		-312.558	0
	Likvide beholdninger			20.000	51.636	71.636
	Omsætningsaktiver i alt	**120.630**	**1.464.589**	**252.533**	**-145.102**	**1.692.651**
	AKTIVER I ALT	**142.134**	**1.471.459**	**494.248**	**3.053.957**	**5.161.798**
	PASSIVER					
	Egenkapital			**12.169**	**2.027.819**	**2.039.988**
	Hensatte forpligtelser				**59.101**	**59.101**
	Gældsforpligtelser					
	Langfristede gældsforpligtelser	11.024	462.248	152.010	1.068.358	1.693.640
	Kortfristede gældsforpligtelser	131.110	696.653	330.069	211.237	1.369.070
	Udligning vedrørende Horns Rev		312.558		-312.558	0
	Gældsforpligtelser i alt	**142.134**	**1.471.459**	**482.079**	**967.037**	**3.062.710**
	PASSIVER I ALT	**142.134**	**1.471.459**	**494.248**	**3.053.957**	**5.161.798**

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
3	**Nettoomsætning**		
	Salg af PP	4.425.714	4.753.292
	Indtægter vedrørende PSO	495.698	465.617
	Salg af net- og systemtjenester	1.132.807	1.586.497
	Årets underdækning	307.343	-440.227
	Nettoomsætning i alt	**6.361.562**	**6.365.179**
4	**Omkostninger vedrørende køb af el**		
	Nettab	140.836	111.202
	Nettab i opsamlingsnet for vindmøller	25.893	0
	Regulerkraft, specialregulering og modkøb	103.909	140.624
	Køb af aftagepligtig produktion	3.146.275	3.300.827
	Regulering og udglatning af aftagepligtig produktion	371.693	243.623
	Pristillæg til aftagepligtig VE-energi	853.566	875.849
	Omkostninger vedrørende køb af el i alt	**4.642.172**	**4.672.125**
5	**Andre eksterne omkostninger**		
	Administration	57.576	55.034
	F&U i net og system	3.738	1.298
	Drift og vedligeholdelse af net	33.350	32.615
	Betaling for 150 kV-nettet	175.826	181.063
	Betaling for reservekapacitet	243.671	236.000
	UCTE-krav vedr. effekt- og frekvensregulering	29.000	29.000
	Kapacitetsbetaling vedr. Skagerrakforbindelsen	10.774	13.028
	F&U i miljøvenlig elproduktion	53.072	71.556
	F&U i effektiv energianvendelse	14.750	5.900
	Brændselsberedskabslagre	0	45.780
	Mindste produktionskapacitet	192.000	192.000
	Elektricitetsrådet	28.027	25.559
	Energitilsynet og Energistyrelsens tilsyn	16.564	19.422
	Pristillæg til kraftværksejede VE-anlæg	300.549	209.098
	Pristillæg m.v. til ikke-aftagepligtige vindmøller	24.489	0
	Øst-vest-udligning af pristillæg	-29.783	4.984
	Nettilslutning af vindmøller og dec. kraftvarmeværker	74.409	95.542
	Nettilslutning af havmøller	16.882	8.436
	Miljøundersøgelser vedrørende havmøller	12.725	10.565
	Øvrige PSO-omkostninger	73	822
	Andre eksterne omkostninger i alt	**1.257.692**	**1.237.702**
6	**Personaleomkostninger**		
	Honorar til bestyrelse og direktion	2.530	2.519
	Gager og lønninger i øvrigt	106.671	98.143
	Andre omkostninger til social sikring	3.785	2.645
	Øvrige personaleomkostninger	7.261	5.284
	Personaleomkostninger i alt	**120.247**	**108.591**
	Gennemsnitlige antal medarbejdere i året*	253	243

* Gennemsnitlige antal medarbejdere i året er opgjort på årets ATP-grundlag. I dette tal indgår elever, vikarer, løsarbejdere m.v. med i alt 20 personer for år 2003, og 13 personer for år 2002.

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002	Regnskab 2003	Regnskab 2002
7	**Finansielle anlægsaktiver**	Nord Pool Spot		Eltra 409 II	
	Kostpriser pr. 1. januar	29.016	0	500	500
	Årets tilgang	0	29.016	0	0
	Kostpriser pr. 31. december	29.016	29.016	500	500
	Reguleringer pr. 1. januar	0	0	4.397	2.288
	Årets afgang	0	0	0	0
	Opskrivninger	0	0	0	0
	Årets resultat før skat	0	0	2.745	3.006
	Skat af årets resultat	0	0	-862	-896
	Reguleringer pr. 31. december	0	0	6.280	4.397
	Finansielle anlægsaktiver i alt	**29.016**	**29.016**	**6.780**	**4.897**
8	**Finansielle indtægter**				
	Renteindtægter, banker			2.449	2.319
	Renteindtægter, aftaleindskud			930	803
	Renteindtægter, Eltra 409 II			176	324
	Renteindtægter, leverandør og kasserabatter			225	736
	Finansielle indtægter i alt			**3.779**	**4.183**
9	**Finansielle omkostninger**				
	Renteomkostninger og gebyr til banker			137	728
	Renteomkostninger, lån			39.449	52.381
	Renteomkostninger, leverandør			95	285
	Valutakursregulering*			9.407	0
	Renteomkostninger på Commercial Papers og kreditvurdering			6.166	8.047
	Finansielle omkostninger i alt			**55.254**	**61.441**

* Valutakursreguleringen udgør realiserede og urealiserede valutakurstab på debitorer og kreditorer samt valatukurstab ved salg af valuta.

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002	Regnskab 2003	Regnskab 2002
10	**Skat af årets resultat**				
	Skat af ordinært resultat			43.617	45.311
	Årets skat i alt			**43.617**	**45.311**
	Årets skat specificeres således:				
	Årets aktuelle skat			0	0
	Korrektion vedrørende tidligere år			-360	0
	Regulering af udskudt skat			44.362	44.414
	Aktuel sambeskatningsbidrag			-1.247	0
	Skat i tilknyttede virksomheder			862	896
	Årets skat i alt			**43.617**	**45.311**

11	**Immaterielle anlægsaktiver**	Rettigheder systemtjenester		Transitaftaler	
	Kostpriser pr. 1. januar	300.000	300.000	232.652	217.052
	Årets tilgang	0	0	0	15.600
	Kostpriser pr. 31. december	**300.000**	**300.000**	**232.652**	**232.652**
	Afskrivninger pr. 1. januar	250.000	200.000	64.085	42.232
	Årets afskrivninger	50.000	50.000	27.052	21.852
	Afskrivninger pr. 31. december	**300.000**	**250.000**	**91.137**	**64.085**
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	**0**	**50.000**	**141.515**	**168.567**
	Afskrives over	6 år	6 år	3 og 10 år	3 og 10 år

Noter

Materielle anlægsaktiver

12 (Beløb i 1.000 kr.)

	Domicil-bygninger	Stationer	HVDC-anlæg	Transmis-sionsnet m.v.	Andre tekniske anlæg	Edb-udstyr	Øvrige drifts-midler og inventar	Samlet værdi pr. 31.12.03	Samlet værdi pr. 31.12.02
Anskaffelsessum pr. 1. januar 2003	52.477	798.098	1.001.363	1.763.467	195.857	27.633	63.470	3.902.366	3.518.722
Årets tilgang	0	0	0	0	2.303	2.391	3.827	8.522	9.097
Overført fra igangværende arbejde	0	37.439	0	171.349	65.380	10.294	1.757	286.219	378.400
Årets afgang	0	-51	0	-66.905	0	0	-523	-67.478	-3.852
Anskaffelsessum pr. 31. december 2003	52.477	835.487	1.001.363	1.867.911	263.540	40.318	68.532	4.129.629	3.902.366
Afskrivninger pr. 1. januar 2003	10.659	163.581	389.759	602.098	87.593	22.366	47.769	1.323.824	1.199.917
Årets afgang	0	0	0	0	0	0	-469	-469	-2.891
Årets afskrivninger	394	25.054	32.480	48.594	22.268	5.555	5.266	139.611	126.797
Afskrivninger pr. 31. december 2003	11.054	188.635	422.238	650.692	109.861	27.921	52.566	1.462.966	1.323.824
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december 2003	**41.423**	**646.852**	**579.125**	**1.217.220**	**153.679**	**12.397**	**15.967**	**2.666.663**	**2.578.542**
Afskrives over	100 år	20 - 50 år	30 - 40 år	20 - 40 år	10 år	3 år	5-10 år		
Igangværende arbejde pr. 1. januar 2003	0	20.903	0	247.738	62.325	6.183	1.757	338.905	209.211
Årets tilgang	0	79.564	49.439	424.194	14.324	4.967	1	572.489	508.093
Overført til anlæg	0	37.439	0	171.349	65.380	10.294	1.757	286.219	378.400
Igangværende arbejde pr. 31. december 2003	**0**	**63.028**	**49.439**	**500.582**	**11.269**	**856**	**0**	**625.174**	**338.905**
I den bogførte værdi for transmissionsnettet indgår interne byggerenter påløbet i år 2003 med 15 mio. kr.									
Fordelingen af årets investeringer									
Årets tilgang til igangværende arbejde	0	79.564	49.439	424.194	14.324	4.967	1	572.489	508.093
Årets tilgang til materielle anlægsaktiver	0	0	0	0	2.303	2.391	3.827	8.522	9.097
Årets investeringer	**0**	**79.564**	**49.439**	**424.194**	**16.627**	**7.359**	**3.828**	**581.010**	**517.190**

Note	(Beløb i 1.000 kr.) Periodeafgrænsningsposter	PP	PSO	Net- og systemtjenester	I alt
13	**Samlet underdækning ultimo 2001**	**377.794**	**-516.188**	**62.640**	**-75.754**
	Underdækning i 2002	-298.721	224.588	-366.094	-440.227
	Samlet underdækning ultimo 2002	**79.072**	**-291.600**	**-303.454**	**-515.981**
	Underdækning i 2003	-23.414	225.071	105.686	307.343
	Samlet underdækning ultimo 2003	**55.658**	**-66.528**	**-197.768**	**-208.638**

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
14	**Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser**		
	Afregningsdebitorer	199.101	474.766
	Øst-vest-udligning	118.833	0
	Tilgodehavender fra transmissionsselskaber	55.428	0
	Øvrige debitorer	74.876	106.182
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser i alt	**448.238**	**580.948**
15	**Periodeafgrænsningsposter**		
	Forudbetalte kreditorer	5.488	17.166
	Ikke opkrævet mindste produktionskapacitet	1.152.000	864.000
	Øvrige periodeafgrænsningsposter	142	0
	Periodeafgrænsningsposter i alt	**1.157.630**	**881.166**
	Heraf til opkrævning efter mere end 1 år	**960.000**	**672.000**
16	**Udskudt skat**		
	Udskudt skat pr. 1. januar	-6.274	-50.688
	Korrektion vedrørende tidligere år	-360	0
	Regulering af udskudt skat	44.362	44.414
	Udskudt skat i alt	**37.728**	**-6.274**
	Hensættelse til udskudt skat vedrører:		
	Immaterielle anlægsaktiver	-226.535	-203.419
	Materielle anlægsaktiver	90.300	128.473
	Tilgodehavender og gældsforpligtelser	252.925	74.642
	Hensatte forpligtelser	-5.456	-5.969
	Skattemæssigt underskud	-73.506	0
	Hensættelse til udskudt skat i alt	**37.728**	**-6.274**
17	**Hensatte forpligtelser**		
	Vedligeholdelse vedrørende lysledere	16.800	18.000
	Andre hensatte forpligtelser	4.573	13.315
	Hensatte forpligtelser i alt	**21.373**	**31.315**
	Forfaldstidspunktet for hensatte forpligtelser forventes at blive:		
	Hensatte forpligtelser 0 - 1 år	1.200	6.515
	Hensatte forpligtelser 1 - 5 år	9.373	12.800
	Hensatte forpligtelser 5 - år	10.800	12.000
	Hensatte forpligtelser i alt	**21.373**	**31.315**

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)			Regnskab 2003	Regnskab 2002
18	**Langfristede gældsforpligtelser**	Udløb	Rente		
	Den Nordiske Investeringsbank	2011	Variabel	300.000	300.000
	Den Europæiske Investeringsbank	2012	Variabel	893.640	1.062.330
	DePfa bank	2011	Variabel	500.000	0
	Langfristede gældsforpligtelser i alt			**1.693.640**	**1.362.330**
	Langfristede gældsforpligtelser, der forfalder senere end 5 år fra regnskabsårets udløb				
	Den Nordiske Investeringsbank			163.636	218.182
	Den Europæiske Investeringsbank			893.640	1.062.330
	DePfa bank			500.000	0
	Langfristede gældsforpligtelser, der forfalder senere end 5 år fra regnskabsårets udløb i alt			**1.557.276**	**1.280.512**
19	**Pengeinstitutter**				
	Træk på kassekredit			0	19.846
	Kortfristede gældsforpligtelser			206.380	122.186
	Pengeinstitutter i alt			**206.380**	**142.033**
20	**Leverandørgæld**				
	Almindelige kreditorer			181.959	237.951
	Afregningskreditorer			234.916	218.323
	Leverandørgæld i alt			**416.875**	**456.274**
21	**Anden gæld**				
	Skyldige renter			4.816	6.278
	Finansielle instrumenter opgjort til markedsværdi			379.373	210.174
	Skyldige feriepenge			16.768	15.594
	PSO F&U i effektiv energianvendelse			10.925	5.900
	Miljøundersøgelser, havmøller			8.512	8.698
	F&U PSO-omkostninger			99.538	103.264
	Eltra's F&U-omkostninger			0	234
	Øvrig gæld			17.245	3.926
	Anden gæld i alt			**537.177**	**354.068**

Noter

Note	(Beløb i 1.000 kr.)	Regnskab 2003	Regnskab 2002
22	**Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital**		
	Årets resultat	101.909	103.633
	Regulering for ikke-likvide driftsposter m.v.:		
	Afskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	216.664	198.650
	Skat af ordinært resultat	43.617	45.311
	Resultat før skat i tilknyttede virksomheder	-2.745	-3.006
	Årets overdækning	-307.343	440.227
	Øvrige	52.213	59.154
	Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital i alt	**104.314**	**843.969**
23	**Ændring i driftskapital**		
	Ændring i varebeholdninger	1.169	-217
	Ændring i tilgodehavender	128.926	-143.191
	Ændring i periodeafgrænsningsposter	-276.464	-269.280
	Ændring i hensatte forpligtelser	-9.942	12.115
	Ændring i kortfristede kreditorer	143.710	436.517
	Ændring i driftskapital i alt	**-12.601**	**35.944**
24	**Likvider**		
	Likvider pr. 1. januar	149.741	26.832
	Likvider 31. december omfatter:		
	Banker, danske kroner	25.888	47.467
	Banker, udenlandsk valuta	23.567	59.856
	Kassebeholdning	2.181	2.418
	Indestående på sikringskonto vedr. Nord Pool Spot	20.000	40.000
	Likvider pr. 31. december	**71.636**	**149.741**

25 **Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillinger**

I henhold til Kraftværksaftalen mellem Elsam og regeringen er Eltra forpligtiget til at foretage betalinger til Elsam i år 2004. De samlede betalinger udgør 133 mio. kr.

Eltra har indgået aftaler med Statnett, hvor Eltra skal betale 11 mio. NOK de næste 21 år for brug af Skagerrak-kablerne. Statnett har forpligtiget sig til at vedligeholde udlandsforbindelsen til Norge i samme periode. Eltra skal herudover betale halvdelen af de faktiske driftsomkostninger på kablerne. Aftalen kan opsiges gensidigt med 5 års varsel.

Der er stillet sikkerhed over for Nord Pool Spot for Eltra's energihandel på 20 mio. kr.

Der er indgået kontrakter med leverandører til henholdsvis 400 kV-strækningen Århus-Aalborg samt ombygningen af Konti-Skan pol 1 for i alt 560 mio. kr. Heraf er ca. 300 mio. kr. endnu ikke effektueret.

Der pågår stadig forhandlinger om betalingsfordelingen imellem 150 kV-transmissionsselskaberne og Eltra vedrørende kombinerede 150/400 kV-fremføringer. Udfaldet af disse forhandlinger vil påvirke værdien af Eltra's netaktiver og dermed selskabets fremtidige indtægtsramme. Parterne er i løbet af 2003 kommet nærmere en aftale, og man besluttede i Transmissionsudvalget i januar 2004, at en fordeling af etableringsomkostningerne med 30/70 pct. på henholdsvis 150 kV- og 400 kV-delen synes at være en rimelig betragtning. Eltra har på baggrund af de fremkredne forhandlinger valgt at indregne de forventede indtægter fra 150 kV-transmissionsselskaber på de idriftsatte anlæg i regnskabet.

Noter

Eltra har i år 2003 anmodet ligningsrådet om en bindende forhåndsbesked vedrørende den skattemæssige behandling af tab som følge af ekspropriation/overtagelse af ejendomme i forbindelse med etableringen af højspændingsanlæg. Den bindende forhåndsbesked er efterfølgende anket til landsskatteretten.

Såfremt sagen måtte gå Eltra imod, vil det betyde en forøgelse af anskaffelsessummen for højspændingsanlæggene.

26 **Verserende retssager**

Pr. 31. december 2003 er Eltra ikke part i nogen retssager. Der foreligger en række uafklarede sager til afgørelse i Energitilsynet og Energiklagenævnet, der er nærmere beskrevet i årsrapportens side 13.

Desuden er der en række uafklarede erstatningssager til lodsejere i forbindelse med bygning af 400 kV-transmissionsnet.

Det er ledelsens opfattelse, at selskabets økonomiske stilling pr. 31. december 2003 ikke vil blive påvirket af udfaldet af disse sager.

27 **Valuta- og renterisici samt anvendelse af afledte finansielle instrumenter**

Selskabet anvender swaps som led i almindelig sikring af indregnede og ikke-indregnede transaktioner.

Indregnede transaktioner

Sikring af indregnede transaktioner omfatter væsentligst gældsposter.

Valutarisici

Beløb i 1.000 USD	Betaling/ udløb	Gældsforpligtigelser	Afdækket ved swaps	Nettoposition
Swaps	< 1 år	0	0	0
	> 1 år	150.000	150.000	0
I alt		150.000	150.000	0

Pr. 31. december 2003 udgør realiserede valutakurstab på swappene 379,4 mio. kr. der modsvares af en tilsvarende gevinst på det sikrede USD-lån. Resultatvirkningen er således 0 kr. for 2003.

Forventede fremtidige transaktioner

Selskabet afdækker forventede risici vedrørende gældsforpligtigelser med swaps.

Beløb i 1.000 kr.	Kontraktmæssig værdi		Udskudt indregning i resultatopgørelsen af gevinster/tab (-), der forventes realiseret efter balancedagen	
	2003	2002	2003	2002
Swaps	1.387	1.896	1.387	1.896

28 **Honorar til repræsentantskabsvalgt revisor**

Det samlede honorar til revisionsfirmaet KPMG C. Jespersen for det forløbne regnskabsår udgør 881.000 kr. Heraf udgør honorar for revisionsydelsen 175.000 kr.

Ejerandele i Eltra amba

Selskabsnavn (beløb i 1.000 kr.)	Indskud	Formueandel af øvrig fri egenkapital ultimo 2003	Formueandel af bunden egenkapital ultimo 2003	Egenkapital-andel i alt ultimo 2003	Egenkapital-andel i alt ultimo 2003
HHE Net A/S	117	1.469	12.385	13.971	0,68%
ENV Net A/S	548	6.334	53.387	60.269	2,95%
BOE Net A/S	231	2.816	23.738	26.785	1,31%
Nordthy Net A/S	208	2.538	21.392	24.138	1,18%
HEF Net A/S	778	9.095	76.656	86.528	4,24%
Sæby kommunale elforsyning	44	523	4.410	4.977	0,24%
ESV Net A/S	274	3.440	28.992	32.706	1,60%
Frederikshavn Elnet A/S	172	1.714	14.449	16.335	0,80%
AKE Net	801	10.030	84.537	95.368	4,67%
EnergiMidt Net A/S	1.566	17.911	150.966	170.443	8,36%
Brabrand Net A/S	86	980	8.257	9.322	0,46%
Viby Net A/S	104	1.213	10.227	11.544	0,57%
Galten Elværk Net A/S	249	2.983	25.145	28.378	1,39%
NRGi Net A/S	1.394	16.052	135.297	152.743	7,49%
ELRO Net A/S	513	5.933	50.009	56.455	2,77%
Energi Randers Net A/S	250	2.805	23.644	26.699	1,31%
Viborg elNet A/S	153	1.826	15.387	17.366	0,85%
Energi Hobro Net	88	1.169	9.852	11.109	0,54%
Østjysk Energi Net A/S	464	5.521	46.538	52.523	2,57%
Energi Horsens Net A/S	621	7.636	64.365	72.622	3,56%
MES Net A/S	218	2.449	20.642	23.309	1,14%
VOS. Vejle Oplands Strømforsyning A.m.b.a.	51	568	4.785	5.404	0,26%
TRE-FOR Net A/S	1.681	19.447	163.914	185.042	9,07%
Morsø Elforsyning Net A/S	156	1.759	14.824	16.739	0,82%
GEV Net A/S	70	868	7.318	8.257	0,40%
Ikast Værkerne Net A/S	95	1.091	9.195	10.381	0,51%
Thy Højspændingsværk Net A/S	140	1.603	13.511	15.254	0,75%
Sydvest Energi Net Amba	2.156	23.533	198.348	224.037	10,98%
NOE. Nordvestjysk Elforsyning	472	5.321	44.849	50.642	2,48%
RAH Net A/S	352	3.841	32.370	36.562	1,79%
Vestforsyning Net A/S	223	2.939	24.770	27.932	1,37%
EnergiGruppen Jylland El A/S	569	6.568	55.357	62.494	3,06%
Ringkøbing Kommunale El- og Vandforsyning	32	356	3.002	3.391	0,17%
Struer forsyning Elnet A/S	79	879	7.412	8.371	0,41%
Skjern Kommunale Elværk	76	924	7.788	8.787	0,43%
Ærø Elforsyning Net A/S	38	390	3.284	3.712	0,18%
ESS Net A/S	1.079	11.922	100.487	113.489	5,56%
Ravdex A/S	173	1.948	16.420	18.541	0,91%
LEF NET A/S	86	946	7.975	9.007	0,44%
SEF Net A/S	254	2.649	22.331	25.234	1,24%
Energi Fyn Net A/S	1.076	12.434	104.803	118.314	5,80%
Faaborg Elforsyning A/S	120	1.247	10.508	11.875	0,58%
Nyborg Elnet A/S	123	1.447	12.197	13.768	0,67%
Odense Elforsyning Net A/S	627	7.269	61.268	69.164	3,39%
	18.607	**214.389**	**1.806.992**	**2.039.988**	**100%**

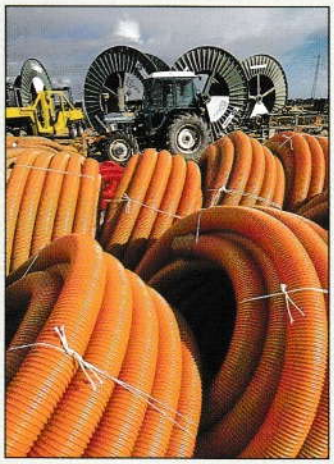

Besøg Eltra's hjemmeside
www.eltra.dk

Sidste nyt om elmarkedet
og det jysk-fynske elsystem
– daglig opdatering.

eltra

Fjordvejen 1-11· DK-7000 Fredericia

Telefon: 76 22 40 00

Fax: 76 24 51 80

E-mail: eltra@eltra.dk

Internet: www.eltra.dk

Foto:
Jørgen Schytte

Layout og opsætning:
Eltra's informationsafdeling

Repro og tryk:
Kerteminde Tryk

ISBN 87-90707-48-6

April 2004

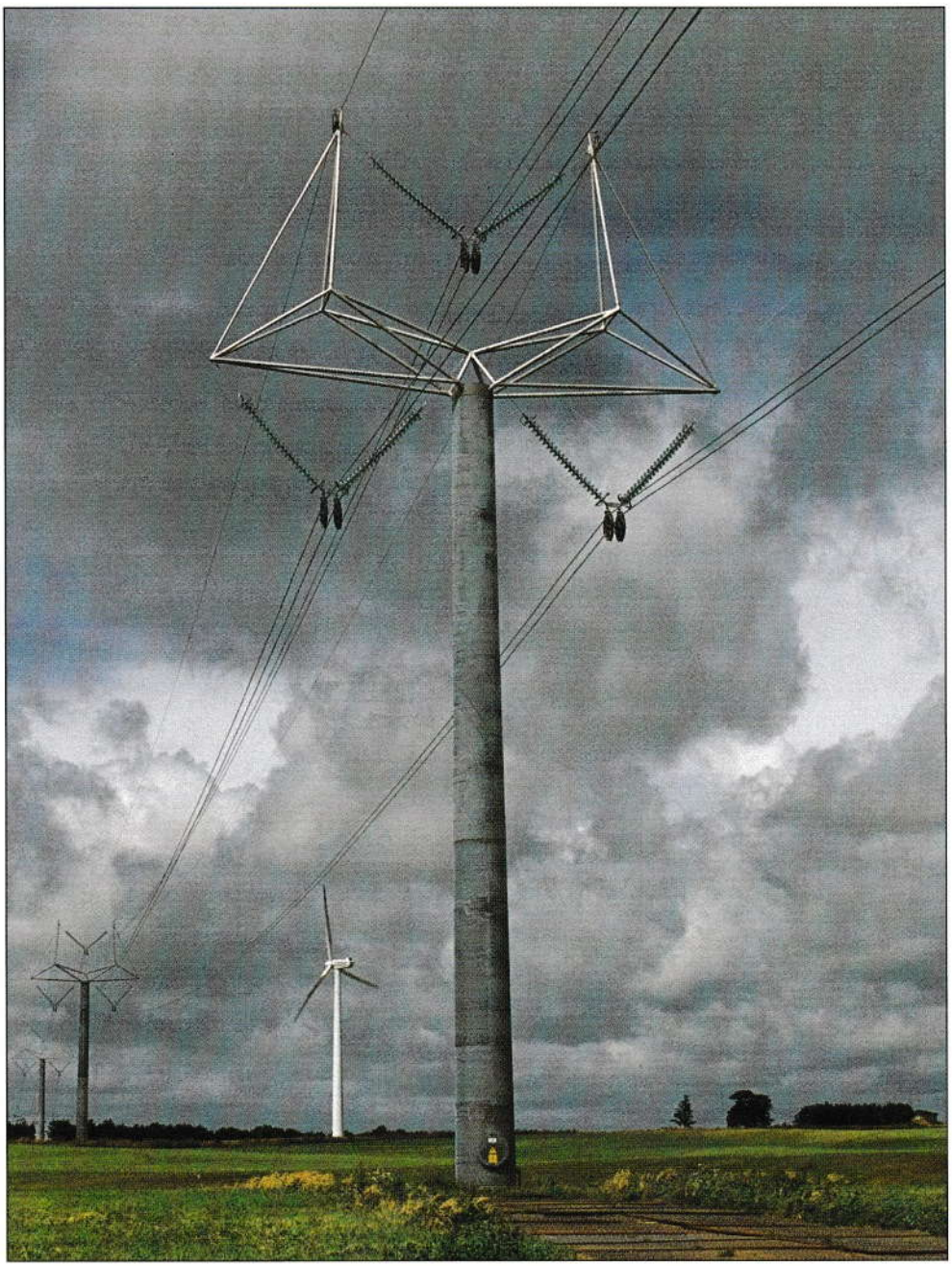

eltra